

פנינו הצדיקים

הסגנון בספרות נכבד עמיתים
ולשמוחה לכל מתינון משון

רבי ישעיהו
מקערסטיער

לעדכונים, ברכות מזל טוב והודעות - שלחו ל: 054-8410475 | HB0548410475@gmail.com

מיטב השידורים
מגדולי הרבנים
 ללא פרסומות.
 ללא חדשות.
 ללא פוליטיקה.

האזינו לשידור החי | 03-3782000 | באפליקציה | www.radio2000.co.il

במייל: 054-8410475, דוא"ל: HB0548410475@gmail.com

האדמו"ר הרב יהושע מאוסטרובא זצ"ל - נולד בשנת ה'תקע"ט (1818). בברית העיד אביו כי בנו הוא נשמת התנא ר' יהושע בן פרחיה. עוד בילדותו נודע בשקדנותו ובהתמדתו. לאחר פטירת אביו בשנת ה'תר"ג (1843) סירב למלא את מקומו בלנטשנא. אולם בעקבות חולי גדול ושיכנועים רבים מצד ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא הסכים למלא את מקומו. משם שימש גם בקהילות קדושות סוסנוביץ ואוסטרובא. רבים הסתופפו בצילו. הצדיק הרב מנחם מנדל (ה'שרף מקוצק) העיד על רבינו כי דעתו נחשבת בשמיים ומכריעה. שימש בנשיאותו במשך 30 שנים. נפטר ביום שישי ערב שבת קודש כ"ח ניסן ה'תרל"ג (1873). חי כ-55 שנים. ציונו בוורשא. את מקומו מילא חתנו הגדול רבי יצחק יעקב רבינוביץ מביאלא.

אביו: האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה מלנטשנא. **אשתו:** מרת גיטל (בת ר' צבי מנחם מייזליש מקראקוב מח"ס זכרון צבי מנחם). **בתו:** מרת רחל לביאה (נישאה לאדמו"ר ר' יעקב יצחק רבינוביץ מביאלא - מח"ס 'דברי בינה'. נקראה בשם זה לאחר שהילדים שנולדו לפניה נפטרו בינקותם ורבינו קיבל עיצה מאחד מגדולי הדור לקרוא לה שם עוצמתי ולכן נקראה בשם נדיר 'לביאה').

מרבתי: אביו, האדמו"ר ר' שלמה לייב יהודה. ר' שלום רוקח מבעלז, ר' ישראל יצחק קאליש מווארקא, ר' ישראל פרידמן מרז'ין, ר' מנחם מנדל מורגנשטרן (השרף מקוצק), ר' משה מקוברין, רבי מאיר מפרימישלאן. **מספריו:** **יתולדות אדם**.

כאשר רבינו נולד - השמחה הייתה עצומה. הגיע יום הברית. ציבור גדול התאסף. אביו היה בשמחה עצומה ואף גילה, שהמשיך לבנו את נשמת התנא רבי יהושע בן פרחיה, ולכן נתן הרבי לבנו את השם 'יהושע'. המוהל היה אביו בעצמו, אך את הפריעה הוא עצמו לא הצליח לעשות, ולאחר שהתייגע הרבה זמן לפרוע ולא עלתה בידו, קרא לתלמידו רבי שמואל שינאוור וציווה עליו שהוא יפרע. לאחר הברית לקח אביו מגש עם עוגת זנגביל, והסתובב בין העולם כשהוא עצמו מחלק להם עוגות וויסקי לשתייה. באמצע חלוקת הכיבוד נשמעה לפתע צעקה גדולה: "הצילו! הילד גועה למוות!". מיותר לתאר את הרעש שהידיעה המרה עשתה. כל החסידים קמו בבהלה ממקומם, אבל הרבי, אבי התינוק הרגיע את כולם והמשיך לחלק כמקודם עוגות ושתייה. לאחר שכולם התכבדו, ציווה הרבי להביא לפניו את הילד ואמר: "למה הנכם מבלבלים את הראש, וכי מה חסר לילד, הוא רק עייף מקבלת עול מלכות שמיים שרק זה עתה קיבל על עצמו". החזירו אותו לאימו. ואכן לאט-לאט פתח הילד את עיניו, והזיז את כל אבריו. ובכמה הזדמנויות היה רבי שמואל שינאוור צועק: "יהודים, אני מעיד, שכאן נעשתה תחיית המתים!". (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רמ"ח)

הרב משה חי קליגסברג חתן הרה"ק רש"ל מלענשטנא זצ"ל סיפר, כי גיסו (רבינו) בן יחידו של חותנו, קודם שבא בקשרי תנאים, שלח מחו' את הרה"צ רבי שמואל שינאוור בעל רמתים צופים ללענשטנא, לבחון את רבינו, והיה אז ילד ולמד בחדר, וציווה שילמד את המשנה, והתחיל רבינו ללמוד, ואמר: "התקין רבן גמליאל הזקן", (כלומר, שרבן גמליאל תיקן את הזקן), אשר כל אומה ולשון לא ישלוט בה. וצווח עליו ר' שמואל: "די עם הארץ". ונכנס הילד לאביו הקדוש וסיפר לו את הפירוש שהוא אמר במשנה, ואשר ר' שמואל צעק עליו והגדירו כעם הארץ. ואז קרא אביו הקדוש להרה"צ ר' שמואל ואמר לו: "אינכם יודעים מה שהוא רואה, שיהיה ח"ו גזירת המלכות על זה, ובזה הפירוש המתיק הדבר". וגם התבטא בהתפעלות: "לא ידעתי כי יהושע'לי שלי יש לו השגה ב"ג תיקוני דיקנא קדישא, ואני מבטיח לכם שאתם תעמדו עוד כל היום תחת פתחו, קודם שתוכלו להיכנס אליו". ואח"כ כשנעשה רבינו למנהיג ישראל, בא הרה"צ ר' שמואל לסאסנאוויץ ועמד תחת פתחו כל היום, לקיים דברי רבו ואביו הקדוש זי"ע. (קרני ראם, להגרא"מ רבינוביץ, עמ' י"ט)

בעת שנפטר אביו הקדוש מלענשטנא, רבינו לא רצה להנהיג את העדה בהטעימו: "כמה יסורים וצרות עברו על אבי הקדוש, עד שנעשה רבי, ואני בלי יסורים תיכף אני רבי?!". ואמר לחסידיו אביו את אותם הדברים, וסיים: "אבל קשה עלי פרידתכם, שתיפרדו איש מרעהו, על כן אני מבקש שניסע כולנו לצדיק אחד". ובחר באדמו"ר הק' מווארקא ר' ישראל יצחק קאליש. ואמר שגם הוא יסע לשם, וכן היה שרבינו נסע לווארקא. ואח"כ כשרצה לנסוע משם, אמר לו האדמו"ר מווארקא, שהוא מוכרח להנהיג את העדה. רבינו לא רצה בשום אופן לקבל זאת. אז אמר לו הרבי מווארקא כי אם הוא לא יקבל עליו הנהגת העדה - הוא לא יאריך ימים. ואף על פי כן לא קיבל רבינו זאת ונסע לדרכו. וכשבא לק"ק שעדליץ, חלה מאוד, ובא גם הרבי מווארקא לשעדליץ לבקרו, ושם אמר לו שוב, שמוכרח לקבל עליו הנהגת העדה, ורבינו קיבל עליו הרבנות. וחזר לבריאותו כמקודם. (תורת הרה"ק מלענשטנא עמ' רנ"ב)

רבי משה קסטנבוים מתושבי ביאלא סיפר, כי אחד מידידיו הנוכרים שהיה מפקד בצבא איבד את ארנקו ובו תעודות חשובות וכן כספים רבים, וחשש היה, שמא ימצא יהודי את הארנק ולא יחזיר לו. בעצת יועציו פנה וביקש ממנו לבוא איתו אל הרבי הגדול כדי שהוא יגזור בחרם על כל מי שמצא את הארנק שיחזיר אותו לבעליו. ר' משה החליט לנסוע איתו לגדול צדיקי הדור בקוצק, שכן שמו של ה'שרף מקוצק', ר' מנחם מנדל מורגנשטרן היה נפוץ בעולם כולו. אולם כשהגיע לשם ונדע להרה"ק מקוצק שר' משה הוא מחסידיו של רבינו, שהתגורר אותה שעה בסוסנוביץ, טען כלפיהם: "מדוע אינכם נוסעים לסוסנוביץ?"

בתשובה לטענת ר' משה שרבו אינו ידוע בעולם, סיפר הרה"ק מקוצק בשבחו של רבינו וגילה, כי בראש השנה התאספו כמה מצדיקי הדור לפני בית דין של מעלה וטענו כי **כשל כוח הסבל של מצוקת הגלות**, ורצו לדחוק את הקץ. מובן, שהיו מימינים ומשמאילים, אולם לפתע פינו כולם את הדרך לאברך אחד שבא להכריע את הכף, ואמר כי הוא אינו מסכים לכך, שעל ידי דחיקת הקץ ילכו לאיבוד כמה וכמה יהודים, כי לא יוכלו לסבול את הצרות, אם יבואו עליהם בפעם אחת בזמן קצר. ה'שרף מקוצק' אמר, **כי האברך הקדוש הזה, שהוא רבינו, הכריע בדעתו את כל הצדיקים, ואם כן דעו, כי למעלה אין מחשיבים אותו לרבי קטן**. (סיפורי בי"ד של מעלה, עמ' כ)

מעשה באדם אחד ממזריטש שנכנס אצל צדיק אחד. ציווה עליו אותו צדיק לרכוש כרטיס הגרלה, וזכה בעשרת אלפים רובל. שב האיש אל הצדיק וסיפר לו זאת, נענה אותו צדיק, אין כוונתי לזה, וציווה עליו לשוב ולרכוש כרטיס נוסף, והפעם זכה בחמישים אלף רובל. מאז נקרא שמו בפי תושבי עירו 'הנגיד החדש'. פעם אחת שהה האיש בבית פלוני, ושמע, כי בבית הסמוך נמצא רבי. היה זה הרה"ק רבי יהושע מאוסטרובא זצ"ל. 'הנגיד החדש' היה חבוש רק בכיפה, וכובעו העליון לא היה אצלו, וכך נכנס לרבינו ונתן לו את ידו לשלום. שאל הרבי: "מי זה?". אמרו לו 'הנגיד החדש'. נזרק מפיו הקדוש, 'העני הישן', ור"ל נעשה עני מדוכה... (בישישים חכמה להרנ"ג ויינטרוב, עמ' קנ"א)

הרב המקובל יחיא צאלח זצ"ל המכונה מהרי"ץ- נולד בצנעא בירת תימן בחשוון ה'תע"ה (1715) לאחר תפילותיה ותחנוניה של אמו לזכות לבן זכר אשר יהיה צדיק ויאיר את עיני ישראל בתורה. כשנולד על ידו שמה פך שמן. ועמדה להתפלל, אמרה לפניו: "ריבוננו של עולם, עשה למען שמך הגדול והקדוש, ויהיה הבן הזה תלמיד חכם גדול, ויצא שמו וטבעו בעולם, וצדיק יסוד עולם. עשה למען שמך, עשה למען ימינך, עשה למען תורתך, עשה למען קדושתך". **באותה שעה הקיפה על הילד ועל השמן שבע פעמים, ומיד ירד ניצוץ של אש מן השמים ונכנס בתוך פך השמן, והבינה שהתקבלה תפילתה עמדה והשקתה את השמן לילד.**

מילדות ניכר בגדלותו ובחריפותו ונחשב כעילוי, שקד על לימוד התורה: מקרא משנה, תלמוד, הלכות, אגדות, זוהר וקבלה והיה בקי בשמות הקודש. היה אהוב ומקובל על כל בני דורו. שמעו הגיע עד הודו ואף החיד"א התכתב עמו. בנה מכספו את ביה"כ מחדש וקבע בו ישיבה בשם 'ישיבת מהרי"ץ'. ענוותן וחסיד. השכין שלום בין איש לאשתו, בין אדם לחברו, ובין ישראל לאביהם שבשמים. ברח מפני המחלוקת כמפני האש. לפרנסתו עסק תחילה במלאכת הצורפות, ולאחר מכן בכתיבת ספרי תורה, תפילין ומזוזות. את רבנותו נהג באהבה וחיבה לבני עדתו, ולא חס על כבודו. פעל גדולות ונצורות להעמיד הדת על תילה. התענה 40 יום בכדי להעמיד טעמי התורה על אמיתותם והתפרסם בכל תימן כגאון, כל הלומד בספריו יראה באיזו ענווה ובאיזו יראת כבוד הוא דן בספרי הפוסקים, וגם אם יהיה מאחרוני האחרונים ואפילו מבני דורו. אף כשהוא משיג או חולק עליהם, הוא מקדים לומר: "ואני עפר רגליו", "ואחר לחיכת עפר רגליו", "ולי עבדו קשה", וכהנה רבות. שימש כשוחט ובודק. בשנת ה'תק"ח (1748) החל לשמש כאב"ד ועד פטירתו שימש כדיין, ראב"ד ורב ראשי לכל יהדות תימן. סמכותו בהלכה פשטה בכל ערי תימן, ובתשובותיו מצוטטים ספרי הלכה רבים, אשכנזים וספרדים כאחד. נפטר בשבת פרשת קדושים כ"ח ניסן ה'תקס"ה (1805) בזמן תפילת מנחה. חי כ-90 שנים.

סבא: ר' דוד קאפח (מצד אמו). **אביו:** ר' יוסף. **בניו:** ר' אברהם (ממלא מקומו), ר' יהודה ור' יוסף. וכולם היו ת"ח מופלגים. **בתו:** מרת לולה. **מתלמידיו:** הגאונים ר' אברהם צאלח (בנו), ר' יוסף אלקארה, ר' דוד רצאבי. **מרבתינו:** הגאונים אביו- ר' יוסף, סבו-ר' צאלח, ר' יהודה צעדי. ר' דוד משרקי מזרחי (בעל השתילי זיתים על הש"ע), ר' יחיא אלעראקי הכהן. **מחיבוריו:** **פעולת צדיק- שו"ת** (3 חלקים) **יזבח תודה- הלכות שחיטה וטרפות** **חלק הדקדוק- על ענייני המסורה והדקדוק שבחומש יעץ חיים- פירוש לסידור התפילה התימני (תכלאל)** **שושנת המלך- פירוש לשו"ע או"ח** **ישערי קדושה- על שו"ע יו"ד** **יזבח תודה- על הלכות שחיטה בשו"ע.**

בעיר צנעא התמנה למושל קצין בשם אלקאצי' יחיא צאלח אלכבסי, שהיה עיוור בעינו הימנית. באו אליו הגויים ואמרו לו: "לא יתכן ששמו של ראש היהודים יחיא צאלח, יהיה כשמך. זוהי פגיעה בכבודך ובמעמדך הרם!". חמתו בערה בו וציווה לקרוא לרבינו. משהגיע לפניו אמר לו: "אי אפשר שיהיו שמותינו שווים, מוכרח אתה לשנות את שמך". ענה לו הרב: "זה שמי לעולם ואיני יכול לשנותו. אבל אם רצונך, שנה את שמך אתה". כעס עליו המושל ואמר לו: "עיוור וחסר דעת, דע שמה שאמרת אין לשנות". אמר לו מהרי"ץ: "מום שבך אל תגיד. אני עיוור בשמאלית ואתה עיוור בימנית". (רבינו התעורר בעקבות תפילה בזמן עצירת גשמים, כשהטיח דברים כלפי מעלה). אמר לו: "צא החוצה ושב ברחוב, עד שאפסוק את דינך". ענה לו הרב: "כן אעשה כאשר דיברת".

אותו היום היה ערב שבת, וכוונתו של המושל הייתה לעכב אותו עד הערב כדי לגרום לו לחלל את השבת. מהרי"ץ אמר שם קדוש ויחד ייחודים נוראים, ומכוח זה נוצר במקומו אדם כדמותו, והוא הלך לטבול כמנהגו, ואחר הצהריים הלך כדרכו לבית-הכנסת ללמוד זוהר ושיר השירים וקבלת שבת ותפילת ערבית. והקצין פותח את החלון בכל עת לראות אם הוא יושב שם או לא, ואכן הוא רואה שם ולא ידע כי בפועל איננו שם. (הרב מלבד גדולתו וגאונותו בכל חלקי התורה הקדושה, היה לו יד ושם גם בנסתרות ובשמות הקדושים).

בצאת מהרי"ץ מביה"כ לקדש קידוש ליל שבת, לקח את הכוס בידו וכיוון דעתו נגד אותו רשע. באותה שעה נכנס המושל לבית-הכסא ומשישב שם נהרס המבנה ונפל כשראשו למטה ורגליו תלויות למעלה, ונעשה ראשו ואוזניו ועיניו ופיו ונחיריו זקקו מטונפים. הוא צעק צעקה מרה, ובאו כל בני הבית, רחצו אותו וניקו אותו. אמר להם: "כמדומה לי, שזה בעוון האיש יחיא צאלח היהודי, שעכבתי אותו מליך לשמור שבת כהלכתו". מיד פנו לדמות הרב ואמרו לו שילך ויחזור ביום ראשון למושל יחיא צאלח אלכבסי ואז נעלמה אותה הדמות.

במוצ"ש, בא רבינו להבדיל על הכוס. לפניו הייתה מונחת שעווה ותחתיה בסיס נחושת. הרב כתב עליו את שם הקצין והדליקה, והניח את המחט כנגדה, והתחיל להבדיל על הכוס. כשהגיע לומר: "וכל היועץ עלינו ועל עמך... בין שהוא בן ברית ובין שאינו בן ברית", כיוון כנגד ליבו של אותו מושל, ולקח את המחט בידו והכניס אותה בשעווה ואומר: "למען שמך, אבדו, בלבלו, בטלו, גדעו, נתצו, הכריתו, החרימו, השמידו, הכחידו, הפר עצתו, קלקל מחשבתו, כדכתיב: 'ישוב עמלו בראשו ועל קודקודו חמסו ירד'. ועל כל מילה תקע את המחט וכיוון על המושל.

באותה השעה המושל צעק ואמר שהוא מרגיש שמחטים נכנסים בבשרו, ובני הבית נבהלו ולא ידעו במה להושיעו. כך עשה רבינו במשך חצי שעה ולאחר מכן כיבה את השעווה ומיד מת המושל וכל אנשי ביתו בנו. לאחר כרבע שעה חזר הרב והדליק את השעווה, ורוח המושל שבה אליו ושמחו בני-ביתו. לאחר מכן חזר רבינו לומר: "וכל היועץ עלינו..." ושוב לקח את המחט כבראשונה וכיוון כנגד אותו רשע. ושוב החל המושל לצעוק: "וי, וי, מר ממוות" כך עשה רבינו כל הלילה. כשעלה השחר, כיבה רבינו את השעווה והפילה לארץ ואמר: "כן יאבדו כל אויבך ה', ייתמו חטאים מן הארץ ורשעים עוד אינם ברכי נפשי את ה' הללויה". באותה שעה מת המושל יחיא צאלח.

האדמו"ר רבי אהרן הכהן רוזנפלד זצ"ל מפינסק-קארלין זצ"ל - נולד בירושלים בתאריך ב' של ר"ה ה'תרפ"ז (1926). נקרא בשמו על שם אהרון הכהן מכיוון שברית המילה התקיימה ביום הכיפורים. עוד בעודו נער, ניכר בעיני כל רואיו את הנהגותיו המופלאות: אהבת התורה שבו, הענווה, כיבוד האב המופלג. חוט של חסד ומידות תרומיות אפפו אותו ואת דמותו ונדע כמתמיד עצום ועובד ה' מופלא. למד בישיבות 'חיי עולם' ו'קרלין' בירושלים.

כל שנותיו הרביץ תורה לרבים, וכיהן במגיד שיעור בישיבת 'עץ חיים' ובישיבות בעלז בארץ ובבלגיה. בשנת ה'תשנ"א (1990) הוכתר כאדמו"ר לעדת חסידי פינסק-קארלין. והמשיך בדרך ההנהגה שיינק מרבו ר' יוחנן. דהיינו כוונה, השתפכות הנפש, דבקות נפלאה והתלהבות בתפילה. **הקפיד לעמוד על רגליו במשך כל התפילה, ואף בימי חוליו.** התמיד בלימוד התורה וניצל כל רגע נתון. הדגיש את החשיבות של 'זמן' והתריע על בזבז הזמן ולימוד התורה.

אלפים שיחרו לפתחו להתבשם מאורו ושיחות קדשו. נודע בגודל כוחו לעורר לבבות ישראל והתפרסם כצדיק נשגב הפועל ישועות בקרב הארץ. כל צרה בקרב העם המיסה את לבבו. בליל פטירתו של רבו, ר' יוחנן פרלוב, הקיץ רבינו משנתו לפתע בבעתה. הוא חש לבית המדרש ופתח חומש כדי לעמוד על טיב החרדה, כדרכו במקרים אלו, והנה לחרדתו נפתח החומש במילים 'ידום אהרן'. הוא הסיק מכך כי נשבה ארון הקודש ואכן כך התגלה. נפטר בליל שבת קודש פרשת שמיני (בפרשת השבוע בה מופיע הפסוק: "יְיָדֹם אֶהְרֹן וַיָּקֵרָא י', ג) כ"ח ניסן ה'תשס"א (2001). חי כ-85 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים. בנו, ר' אריה נבחר כממשיך דרכו.

אביו: ר' יצחק מנשה. **אמו:** מרת הדס (בתו של רבי יהושע העשיל הלטובסקי). **נשותיו:** יוכבד מונטשע (זיווג ראשון- בת דודו ר' חיים ישראל הלטובסקי), אלמנתו של ר' צבי הלבפשטאם. **בניו:** חמישה ילדים מזיווג ראשון- ר' אשר, ר' יצחק מנשה, ר' אריה. **מרבותיו:** ר' יוחנן פרלוב מקרלין, ר' אברהם אלימלך מקרלין. **מספריו:** **יאורחות אהרון-** על התורה, מועדים וענייני חינוך.

○ יפר אברך ירושלמי, כי אחרי בואו בברית האירוסין נכנס אל רבינו להתברך בברכת מזל טוב, הצדיק קיבלו דרכו בקודש במאור פנים ובחביבות יתירה, כשנפנה ללכת שואלו רבינו: "למה אינך לובש מעיל בימי טבת הקרים?", הרכין הלה את ראשו וענה בלחישה כי אין לו מעיל, על אתר קם רבנו ונכנס לחדר השני, נטל את מעילו הוא ונתנו במתנה לחתן, שניסה להתנגד אך ללא הועיל. וכן קרה לא אחת, שהיה רבנו נותן צעיפו לבחור, שראה, כי אינו לבוש כדבעי ואינו מוגן כראוי מפני הקור...

ב אחד ממסעותיו של רבינו לעת זקנותו נקלע ליישוב אחד, וארע לפתע, שהיה נזקק לנקביו. לא אבה רבינו להיכנס לבית-מדרש המקומי מפני כבודו של בית המדרש, וגמר אומר לעלות לבנין מגורים. שיך רבינו את רגליו ועלה לקומה הראשונה והקיש בדלת, נפתחה הדלת ע"י איש גס רוח, מששמע את הבקשה, החל לשפוך עליו קיתונות של גערות וגירשו בקללות ובבושת פנים. חזר רבינו על עקבותיו, והחל לשרך רגליו החולות והזקנות לקומה העליונה והתברר, כי לא הייתה מיושבת בדיירים, כך שהוצרך לעלות לקומה נוספת. עודו עולה מדרגה אחר מדרגה מתנשם ומתנשף מכובד המאמץ, וכן לווייתו שומע, כי שפתי רבינו ממלמלות משהו, היטה את אוזנו כאפרכסת, ונדהם לשמוע את רבינו חוזר שוב ושוב: "תמחל ה' למי שמצער לי, מחול לו, תמחל לו ה', מחול לו".

פ עם אחת התהלך רבינו ברחובה של עיר והבחין בשני ילדים, העומדים וממתנים שיעבירו אותם את הכביש, ניגש רבינו נטלם בידיהם והחל להעבירם את הכביש. משמשו בקודש לא יכול לסבול זאת וביקש לרבינו, כי יניח לו להעבירם את הכביש, על כך השיב לו רבינו: "ותפילין, אתה גם מניח במקומי?".

פ עם נראה רבינו במנעלים חדשים לרגליו בעוד הקודמים לא היו במצב גרוע כל כך. התפלאו בני המשפחה, כי נודע רבינו כמסתפק במועט וכאינו ממנה לרכוש דברים חדשים... הרצו בפניו את התמיהה ורבינו נענה ברגש: "לא הרחק מכאן פתח אברך אחד חנות נעליים למחייתו והבחנתי כי אינו רואה סימן ברכה. הרגשתי בנפשי צורך לחזקו ולעודדו, ולכך רכשתי אצלו זוג נעליים כדי לשמחו".

ב אחד מימי ערבי פסחים, בא לפני רבינו אברך שבור ודמעתו על לחיו, מתנצל הוא בפני רבינו, כי אמנם אינו מכירו, אך מרגיש הינו, כי הוא צריך לשפוך את מר נפשו. היא סיפר כי התברך במשפחה ברוכת ילדים וכולם תינוקות ועולי ימים, ולפני מספר שבועות עמדה זוגתו והודיעה נחרצות כי השנה די לה בטיפול היומיומי בגידול הילדים, ואין זמנה עימה לעבודת הניקיון לפסח, ועל כן מטילה את כל עבודות הניקיון וההכנה לפסח על כתפיו הרכות. וזה כמה שבועות, שעומד מהבוקר עד הלילה ונקרע מהעבודות המפרכות שלא הורגל בהם, ולא רק זאת, אלא גם הבית צר מהכיל, ואינו מצליח לעשות מאומה מרוב אי הסדר השורר בבית וקרוב הוא לסף התמוטטות.

עמד רבינו והיטה אוזנו תוך ירידה לפרטים הקטנים בהשתתפות כנה, מנחם ותומך ומאמץ ברכיים כושלות. בערב פסח בבוקרו של יום מוזמן האברך לבית רבינו, והנה בא לקראתו רבינו בצהלה ובסבר פנים יפות, תוך שהוא נענה אליו: "הלא עבדת בערבי פסחים עבודה מייגעת ומפרכת, חשבת, כי מגיע לך קצת תגמול. הנה קניתי לך טלית מהודרת והשחלתי בעצמי את הציצות, גם אביא לך ג' מצות משלי לליל הסדר". פני האברך אורו, עיניו זרחו באושר בראותו כי יש מישהו שקרוב לליבו, שמשתתף ומרגיש בקשיים העוברים עליו. "מה אומר ומה אדבר" - מסיים האברך - "אותה שנה ערכתי את ליל הסדר בהתרוממות הנפש והמוחין, ובשמחה מיוחדת".

האדמו"ר רבי אהרן הכהן רוזנפלד זצ"ל מפינסק-קארלין זצ"ל - נולד בירושלים בתאריך ב' של ר"ה ה'תרפ"ז (1926). נקרא בשמו על שם אהרון הכהן מכיוון שברית המילה התקיימה ביום הכיפורים. עוד בעודו נער, ניכר בעיני כל רואיו את הנהגותיו המופלאות: אהבת התורה שבו, הענווה, כיבוד האב המופלג. חוט של חסד ומידות תרומיות אפפו אותו ואת דמותו ונודע כמתמיד עצום ועובד ה' מופלא. למד בישיבות 'חיי עולם' ו'קרלין' בירושלים.

כל שנותיו הרביץ תורה לרבים, וכיהן במגיד שיעור בישיבת 'עץ חיים' ובישיבות בעלז בארץ ובבלגיה. בשנת ה'תשנ"א (1990) הוכתר כאדמו"ר לעדת חסידי פינסק-קארלין. והמשיך בדרך ההנהגה שיינק מרבו ר' יוחנן. דהיינו כוונה, השתפכות הנפש, דבקות נפלאה והתלהבות בתפילה. **הקפיד לעמוד על רגליו במשך כל התפילה, ואף בימי חוליו.** התמיד בלימוד התורה וניצל כל רגע נתון. הדגיש את החשיבות של 'זמן' והתריע על בזבז הזמן ולימוד התורה.

אלפים שיחרו לפתחו להתבשם מאורו ושיחות קדשו. נודע בגודל כוחו לעורר לבבות ישראל והתפרסם כצדיק נשגב הפועל ישועות בקרב הארץ. כל צרה בקרב העם המיסה את לבבו. בליל פטירתו של רבו, ר' יוחנן פרלוב, הקיץ רבינו משנתו לפתע בבעתה. הוא חש לבית המדרש ופתח חומש כדי לעמוד על טיב החרדה, כדרכו במקרים אלו, והנה לחרדתו נפתח החומש במילים 'ידום אהרן'. הוא הסיק מכך כי נשבה ארון הקודש ואכן כך התגלה. נפטר בליל שבת קודש פרשת שמיני (בפרשת השבוע בה מופיע הפסוק: "יִדְּם אֶהְרֹן וַיִּקְרָא י, ג) כ"ח ניסן ה'תשס"א (2001). חי כ-85 שנים. ציונו בהר המנוחות שבירושלים. בנו, ר' אריה נבחר כממשיך דרכו.

אביו: ר' יצחק מנשה. **אמו:** מרת הדס (בתו של רבי יהושע העשיל הלטובסקי). **נשותיו:** יוכבד מונטשע (זיווג ראשון- בת דודו ר' חיים ישראל הלטובסקי), אלמנתו של ר' צבי הברשטאם. **בניו:** חמישה ילדים מזיווג ראשון- ר' אשר, ר' יצחק מנשה, ר' אריה. **מרבותיו:** ר' יוחנן פרלוב מקרלין, ר' אברהם אלימלך מקרלין. **מספריו:** יאורחות אהרון- על התורה, מועדים וענייני חינוך.

באחד הימים התקשרה אלמנה מרת נפש לביתו של רבנו וגוללה את מר ליבה, כי מאז פטירת בעלה נע ביתה כספינה בלב ים, והנה זה בנה הגדול עליו תלתה תקוותיה, החל מגלה סימני רפיון בלימודיו, ולכן חששה היא מאוד לעתידו. רבנו מעולם לא הכיר את המשפחה, אך זה לא מנע ממנו מלהשיב לה על אתר: "אמרי לבנך שיבוא אצלי מחר!". למחרת בא הבחור לבית רבנו, והצדיק אומר לו: "שמע בני, זה זמן רב אין לי חברותא כלבבי בשעות הערב. שמא תואיל להיות לי חברותא?".

ניצב הבחור כלא מאמין ובניע ראש הביע את הסכמתו. מאז היה רבנו לומד עמו בחברותא דבר יום ביומו, כשעד מהרה חודרת השפעת הלימוד על נפשו ועל פניו נראים ניצנים של שינוי. לעת שבת בא לבית אמו, וראה זה פלא, ברוב חן ניהל את סעודות השבת, הטה אוזניו בסבלנות לסיפוריהם של אחיו הצעירים ולרחשי לבם, ואף ניחם וחיזק, ממש כמו אב... ראתה האם, הזילה דמעת גיל. החלה לדובבו בעקיפין ברצונה לדעת מה ארע, שח לה כמשיח לפי תומו, שבחר בו הרבי לחברותא, אחר שזמן רב עמל על חיפוש חברותא לשעות הערב...

אחר השבת באה לבית רבנו, נקשה על הדלת ואמרה: "חשבתי שפניתי לאדמו"ר, גילתי שפניתי למלאך! הרבי העניק לי בן חדש!". מני אז היה רבנו לאב המשפחה, נטל על כתפיו לנהל את כל ענייני הנהגת הבית, חינוך היתומים, לדבר עם מוריהם, ולבחון אותם וללמוד עמם שיעור דבר יום ביומו. והיא חשה ויודעת כי ענין כותל המערבי הוא כאן, ובהתאם לזה היא פוקדת את מעון קדשו כמעט מדי יום ביומו בכל עת אשר צר לה, מבקשת ייעוץ והדרכה על כל צעד ושעל.

הלימודים עם בחור זה נמשכו זמן רב, ורבנו הקפיד מאוד על שעת לימוד זו. על אף סדר יומו העמוס והגדוש, שיעוריו הרבים, וקבלת קהל וכו'. בנישואי אחד מנכדיו, עזב את אולם השמחות תיכף אחר החופה והתיישב ללימודו הקבוע עם הבחור... פעם אחת שהה יום שלם בירושלים, וגם למחרת הוצרך לשהות בה. הציעו לו, למען לא יצטרך הצדיק לשוב למחרת, ללון בירושלים. לשמע דברים אלו אמר: "כיצד אשאר פה והלא יש לי חברותא בבני-ברק?".

מעשה היה בימי חורפו עת נסע רבנו לשבות שבת באתרא קדישא מירון. בערב שבת בא בסביבתם זקן חולה ומוזנח, שהפיץ סביבו צחנה נוראה שלא ניתן היה לעמוד בפניה. בעוד הכל נפניו הימנו לצדדיו, קרב אליו רבנו הניח יד אוהבת על כתפו, והחל מגלגל עמו בשיחה. ארשת עונג התפשטה על פניו המעונות של הקשיש, והוא החל מספר לרבנו מהרהורי ליבו העגומים... לא היה קץ לאושרו.

"יש לך היכן לישון?", שאלו רבנו בסיום השיחה. "לא!" השיב האיש, "אה!", זרחו פניו של רבנו. "מובא בהלכה, שאל לו לאדם לישון יחידי בחדר. הנה אני נמצא כאן ואיש אינו ישן עמי בחדרי. אין זאת אלא כי נשלחת כדי להיות לי לשותף בחדרי..." וזאת למרות העובדה, כי רבנו היה חולה באסטמה והיה זקוק לאוויר זך ונקי, סידר לו רבנו לקשיש החולני מיטה בחדרו שלו...

יפר אחד מתלמידי רבנו בכלל יורה דעה, כי פעם נכנסם ובא יהודי קשה יום להיכל הכולל, והסיח את לבבו השבור לפני ראש הכולל, הוא רבינו, על גודל מצוקתו ועניותו הרבה. לא היסס רבנו ועל אתר הוציא מחיקו מעטפה, המכילה צ'ק, שקיבל אותו היום מהנהלת הכולל כמשכורת של חודש שלם ומסרה בשלימותה לידי האיש המאושר...

הרב משה הלברשטאם זצ"ל - נולד בעיר טשקווא (טשאקאווא) שבגליציה ב-ח' ניסן ה'תרצ"ב (1932). בהיותו כבן שלוש עלה לארץ ישראל עם משפחתו. בשנות ילדותו למד בת"ת 'תורה ויראה' בירושלים והתבלט כבר אז בכישרונותיו ובחריפות שכלו. את ילדותו ושנות נעוריו נאלץ לעבור לבדו, כאשר אביו נותר בארה"ב והוא בירושלים וגדל בתנאי מצוקה קשים.

בבחרותו למד בישיבת 'בית אברהם' סלונים והיה מבחירי התלמידים ואחר כך בישיבת חכמי לובלין בבני ברק. בימי אברכותו התמיד בתורה בכולל 'תרביצא' בירושלים, שם נודע בשקידתו העצומה והמופלגת. במשך כעשרים שנה הורה בישיבת "בית יוסף צבי דושינסקי". בשנת ה'תשכ"ב (1961) מונה לראש ישיבה בישיבת "דברי חיים" – טשאקאווא. בשנת ה'תשכ"ז (1966) מונה כמורה צדק בולט ודיין בבד"ץ של העדה החרדית בירושלים.

הסמיך להוראה מאות רבנים. שימש בתפקידים רבים ועמד בראש כולל חבת ירושלים, התומך בעניי ארץ ישראל. שימש כסמכות הרוחנית העליונה של ארגון הצלה ישראל, של בית הרפואה ביקור חולים ושל המרכז הרפואי שערי צדק. פעל רבות גם בעניינים ציבוריים ובמעשי צדקה וחסד. יהודים רבים פנו אל הצדיק בכל העניינים ומכל גווי הקשת. נפטר ב-כ"ח ניסן ה'תשס"ו (2006) לאחר שלקה בלבו וכעבור מספר שעות נתבקש לבית עולמו. חי כ-74 שנים. ציונו בהר-הזיתים בירושלים.

אביו: ר' יעקב (האדמו"ר מטשקווא). **אמו:** בתו של האדמו"ר ר' שלום משאך. **מרבתי:** ר' שלום נח ברזובסקי זצ"ל, ר' יהודה הורוויץ מדזיקוב זצ"ל, ר' שמואל הלוי וואזנר זצ"ל. **מאחיו:** ר' מאיר (האדמו"ר מטשאקאווא בני ברק), ר' נפתלי (האדמו"ר מטשאקאווא). **אשתו:** בתו של ר' הלל שלזינגר (נישא בשנת ה'תשי"ב). **בניו:** ר' יקותיאל זלמן (אבד"ק טשאקאווא בארצות הברית), ר' שמעון שמואל (ראש כולל דברי משה). **חתניו:** ר' מתתיהו דייטש (רבה של שכונת רמת שלמה בירושלים ונשיא המרכז לרפואה לאור ההלכה מכון יד הרמ"ה), ר' דב גולדרינג (רב ביהכ"נ "היכל אהרן" בשכונת אחווה). **מספריו:** **דברי משה- שו"ת**.

רבינו ראה במטרת חייו להסמיך מורי הוראה בישראל. כל אברך, שהיה נבחן אצלו 'להוראה', היו אביו וחותן האברך מקבלים שיחת טלפון אישית מהצדיק, שהיה מספר להם ומחמם את ליבם, כיצד הצליח בנו או חתנו לעמוד במבחן, ומחוזה דעתו, כי נשקף לו עתיד מזהיר בעולם ההוראה. כל זאת עשה כדי להגדיל את כבוד האברכים בעיני בני משפחותיהם, ע"מ שיתנו להם את התמיכה המשפחתית הדרושה להמשך הדרך, ואגב אורחא גם לעודד את האברכים עצמם, שלבטח ישמחו לשמוע מפי הוריהם או חותניהם על דבר השיחה שהתקבלה מהצדיק. נקל להבין מה חוללו טלפונים אלו.

לפני שנים רבות הגיעה רבנית חשובה, שהתאלמנה מבעלה, ואחד מבניה סירב להשקיע בלימודיו. היא הופיעה בביתו של הרב עם הילד, הרב נענה על אתר ואמר לילד: "נכון שאתה אוהב לאסוף בולים?". הנער המופתע השיב בחיוב. מיד אמר לו רבינו: "אני מקבל בולים עם מעטפות מכל העולם, אם תתמיד בלימודיך- ואקבל דיווח על כך, תקבל בכל הזדמנות מספר בולים חשובים ממדינות שונות". כך הפך רבינו לאספן בעבור התחזקותו הרוחנית של נער יתום.

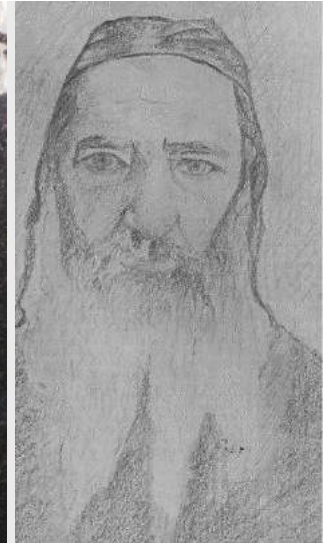
מאחר שביקש רבינו לעודד רבות את מחברי הספרים לפיכך מעבר להסכמות, שנתן הצדיק לכל מי שביקש ממנו, היה רבינו רוכש מאותו אברך עוד עשרה ספרים מהמהדורה הראשונה, כדי לעודדו להוציא עוד ועוד ספרים נוספים.

פעם, מתוך רבנים רבות, התעסק ר' משה עבור חתן וכלה יתומה ומסר את נפשו בכל העניינים, הן בעניין הממון והם בשאר הסיפורים מהחל עד כלה. והנה בעת שחילקו בני המשפחה את ההזמנות, משום מה נשכח מהם להזמין את רבינו, ורק ממש סמוך לחתונה נזכרו כי שכחו לתת הזמן ל"אבי" השמחה רבינו זצ"ל. מיד הם הגיעו בבהלה וביקשו את מחילתו כי שכחו להזמין. נענה להם רבינו בחדווה: "למחול- וודאי שאני מוחל, אבל בכל זאת קפיידא לי עליהם". "מדוע?", נבהלו. ועל כך השיבם רבינו: "מדוע לא נתתם לי, שאני אחלק אישית את כל ההזמנות, הרי זו שמחה שלי...".

מרת ו' המתגוררת בשכונת למשפחת הרב מספרת: "היה יום שישי קצר ולחוץ, ניסיתי להשתלט על עבודות הבית והחלטתי להכין את פלטת השבת מוקדם יותר. הרמתי את הסירים במטרה להניחם על השיש למספר דקות, כשלפתע הבחנתי ברוטב הבשרי שלי הגולש אל- סיר הדגים. בשר ודגים יחד, מה עושים?! פונים כמובן לרבי משה בשאלה והתשובה לא בוששה לבוא- הדגים אסורים. השעה דחוקה הייתה, לא היה לי פנאי לחשוב על הדגים. דקה לפני הצפוף, המעיד על כניסת השבת, נשמעו נקישות בדלת. להפתעתי שליח מבית הרב הביא קדרה עם דגים מבושלים מעלי ניחוח. (הסיפורים מעובדים מתוך הספר 'ממשה ועד משה')

הרה"ק רבי משה פאלייר זצ"ל - הידוע כרבי מקוברין או הקוברינר. נולד בפּיִסק ששל יד קוברין (הסמוכה לבריסק) ב-ט"ז כסליו ה'תקמ"ד (1783). כבר בהיותו ילד קט עמדו רבים על טיבו כי לגדולות נועד. לאחר פטירת רבו, ר' נח (בשנת ה'תקצ"ג - 1832) נתנו תלמידיהם את עיניהם ברבינו שימלא את מקומם, אך הוא בענוותנותו הרבה סירב ואמר, שאינו ראוי להתעטר באצטלת האדמו"רות ולהנהיג חצר.

לאחר הפצרות מרובות ומשלא הניחו לו החסידים, הפך לאדמו"ר. במשך כ"ו שנים שימש כאדמו"ר לאלפי חסידים מגזע קרלין ולאכוויטש, שנהרו אל חצר קודשו עד לפטירתו. נהג להקפיד על טבילה במקווה, גם כאשר היה קר כקרח.

נהג לקיים מנהגים רבים בקדושה וטהרה וכן לקבל את השבת מבעוד היום גדול. כל ימיו עמל לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו. העיד על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר עד כדי חוט השערה, ועמל רבות כל חייו כדי לשבר מידה זו.

רבים פנו אליו ונושעו. בעל רוח-הקודש. ניבא את יום פטירתו. נודע בענוותנותו המופלאה גם לאחר ששימש כאדמו"ר. פעמים רבות תמה על האלפים הרבים הפוקדים את חצרו. פעם אף ציין ואמר, כי חסד עשה עימו הקדוש ברוך הוא לעת זקנתו, שכיוון שראה שבכל ימיו היה רגיל לישב בחברת אנשים ודרך הזקנים שיושבים לבדם, על כן לעת זקנתו גרם הקדוש ברוך הוא, שאנשים ימשכו אחריו וכך הוא יכול להמשיך באורח חייו אליהם הורגל כשסביבו אנשים רבים.

במשך עשרים ושש שנים הנהיג את קהל עדתו. נפטר ב- כ"ט בניסן ה'תרי"ח (1858). חי כ-74 שנים. על אוהל קברו נכתב שמי שיפריז בשבחו "אקום ואטור בו בזה ובבא, אבל מותר לכל אחד להגיד עליי שהייתי אוהב ישראל". לאחר פטירתו פנו רוב חסידיו לרבי אברהם וינברג, מייסד שושלת חסידות סלונים.

אביו: ר' ישראל אליעזר. מרבתי: ר' משה משרשוב (צדיק נסתר), ר' מרדכי (ראש שושלת לאכוויטש), ר' נח מלאכוויטש, ר' ישראל מרוז'ין. **מספריו:** יאמרות טהורות יורשה תר"ע יבאמרות משה

פעם בערב ראש השנה שאל את אחד האברכים הצעירים, שהיו סמוכים על שולחנו, האם אביו שנמנה על חסידיו יצא לדרוך לחוג את ראש השנה בקוברין, אותו אברך ענה כי ודאי שכך, וזה **שבועות מספר שאביו בדרכו מביתו לקוברין**, הוסיף רבי משה והקשה: "וכמה המרחק יש מבית אבך לקוברין?" ענה האברך: "כך וכך פרסאות", לא נחה דעתו של רבינו ושאל: "ואבך, האם הוא צועד ברגליו או שמא סוס ועגלה יש לו?". ענה האברך הצעיר כי **אביו צועד ברגליו ללא עגלה**, "ובן כמה הוא אבך?" הקשה הצדיק, "בן שבעים שנה" נענה. תפס רבי משה את ראשו בשתי ידיו ואמר לחסידים: "**צאו וראו כמה גדול הוא השקר, שאני מסוגל לגנוב דעתו של זקן בן ע' שנה, שיכתת רגליו פרסאות רבות לבוא אליי, עתיד אני ליתן את הדין, על כל אותן פסיעות, שצועדים אליי היהודים הבאים לחצרי לשווא**".

כל ימיו עמל רבינו לעבוד את בוראו באמת ולשבר את מידותיו, העיד הוא על עצמו, כי מטבעו הרי הוא קפדן ביותר ומקפיד עד כדי חוט השערה, אך עמל הוא כל חייו רבות על מנת לשבר מדה זו, "ברם", אמר רבי משה, "**כששומע אני את החסידים מכנים אותי בתואר 'רבי' מרגיש אני, כאילו דוקרים אותי בחנית**".

מסופר, כי חסיד אחד בשם מרדכי הגיע להתארח בשבת בחצרו של רבינו, אך עם כניסת השבת נפל למשכב וחלה ולא יכול היה לקום ממיטתו. כל אותו ליל שבת קדח החסיד בחומו, ואף למחרת נמנע הוא מלקום ממיטת חוליו, רבי משה שמע על החסיד, שבא לחלות פניו אך חלה, וציווה, כי יביאוהו לפניו. משהגיע החולה לפני רבי משה היה מתנווד מרוב חוליו, וכמעט שלא יכול היה לעמוד על רגליו, אך רבי משה לא שת ליבו לכל זאת ואמר לחסיד: "אספר לך מעשה ממורי ורבי - רבי מרדכי מלאכוויטש. מעשה בחסיד, ששמו אף הוא היה מרדכי, שבא לשבות את השבת אצל מורי ורבי, ואף הוא חלה ולא יכול היה לישב ליד שולחנו של מורי ורבי, בא אליו מורי ורבי רבי מרדכי ואמר לו: "המאמין אתה כי מרדכי היהודי ממגילת אסתר הרי הוא צדיק?" - "אכן כן", ענה החסיד.

הוסיף מורי ורבי ושאל אותו: "המאמין אתה כי הרה"ק רבי מרדכי מנשכז צ"ל הוא צדיק?" - "אכן כן", הוסיף החסיד וענה. המשיך רבי מרדכי ושאל: "ומאמין אתה שאני ששמי מרדכי הרי אני צדיק?" - "אכן צדיק אתה", אמר החסיד, "אם כן" - אמר רבי מרדכי - "**הרי אנו שלשה צדיקים ששם מרדכי גוזרים כי אתה מרדכי תקום ממיטת חלייך ותבריא. ואכן מיד הבריא אותו חסיד**. אף אתה אמר רבי משה לחסיד החולה מאמין אתה במעשה זה ממורי ורבי, רבי מרדכי מלכוביץ? כן - ענה החולה - מאמין אני בסיפור זה, אם כן אמר רבי משה ירצה ה' ותתרא לאלתר, וכדבריו של רבי משה כן היה, אותו חסיד הבריא לאלתר וקם על רגליו כאחד האדם.

מעשה באיש אחד, שבנו הקטן בן העשר הוכה ל"ע פתאום במכת עיוורון על שתי עיניו. כמובן, האב לקח את בנו לרופאים מן השורה הראשונה - אולם ללא הועיל. בצר להם נסעו האב ובנו אל רבנו לקאברין ויבואו אצלו לעת סעודת הלילה ויגש האבא ויספר לרבינו בבכיות נוראות את כל המאורע, השיב לו רבינו - אין זה כלום, הוסיף רבינו ואמר להם את הפסוק (דברים כ"א) ולא אבה ה' אל' לשמוע אל בלעם ויהפוך ה' אל' לך את הקללה לברכה, והוסיף רבינו ואמר להם: "לכו ותנוחו מעמל הדרך", והם הלכו לנוח כמו שציווה עליהם הצדיק, **הבוקר אור, והנה שבו מאור עיניו של הנער כבראשונה והיה מזה קידוש ה', וראו כולם כמה גדול כח הצדיקים**.

הרב הקדוש חיים ויטאל זצ"ל המכונה מהר"ח: נולד בר"ח חשוון ה'ש"ג (1542) בצפת (שהיתה תחת שלטון האמפריה העות'מאנית). משפחתו עלתה מדרום איטליה. השם 'ויטאל' הינו תרגום לטיני של שמו 'חיים'. בשנת ה'ש"ו (1556) החל ללמוד בבית מדרשו של האלשיך הקדוש ובנוסף ללימוד הנגלה נמשך ליבו לתורת הנסתר והוא הצטרף לבית מדרשו של הרמ"ק (ר' משה קורדובירו) ללימוד תורת הקבלה. בשנת ה'ש"ל (1569) עלה רבינו האריז"ל ממצרים והצטרף לבית-המקדש של הרמ"ק הקדוש. זמן קצר לאחר מכן נפטר הרמ"ק ורבינו החל ללמוד אצל רבינו האריז"ל והפך לתלמידו המובהק.

בשנת ה'של"ב (1572) עבר למצרים ובשנת ה'של"ח (1577) עבר לירושלים. מושל ירושלים בשם אבו-סייפין האשים את רבינו כי לא פתח את מי הגיחון (רבינו לא רצה להשתמש בקבלה מעשית) בעקבות זאת נאלץ בשנת ה'שמ"ה (1585) לברוח לדמשק. שנה לאחר מכן חזר לצפת. בשנת ה'שנ"ה (1595) חזר לדמשק וכיהן כרבה שך קהילת סיציליה. שם חלה והתעוור. נפטר ב-ל' ניסן ה'ש"ף (1620) בדמשק שבסוריה. חי כ-78 שנים. יש הטוענים כי ר' חיים פינטו העלה בחשאי את קברו לקריית-מלאכי.

אביו: ר' יוסף קאלאבריס (קלברזה). **מרבנותיו:** הגאונים המקובלים ר' יצחק לוריא אשכנזי (האריז"ל), ר' משה קורדבירו (הרמ"ק), ר' משה אלשיך הקדוש. **בנו:** ר' שמואל. **מתלמידיו:** הגאונים בנו, ר' שמואל, ר' חיים הכהן מארם צובא, ר' אברהם אזולאי, ר' יוסף צמח, ר' ישראל סרוק. **מספריו:** הרב סיכם מתורת רבו האריז"ל **יעץ החיים**- שמונה שערים של רבינו האריז"ל (עלהם עבד במשך 21 שנים. בנו, ר' שמואל המשיך אחריו) **יעץ הדעת טוב**- חידושי תורה בנגלה ובנסתר **ישערי קדושה**- מוסר **יספר החזיונות**- חזיונות, חלומות ומחשבות **יספר הגורלות** **יספר התכונה** **יספר הפעולות** **יאוצרות חיים** **אדם ישר** **ימבוא השערים** **יעולת תמיד** **יקהילות** **יעקב** **ידרך** **יעץ חיים** **יפרי** **יעץ חיים** **ינוף** **עץ חיים**.

עם אחת הלכו האר"י ותלמידיו להשתטח על קברם של שמעיה ואבטליון בגוש חלב. כאשר סיים האר"י להתפלל, פנה לתלמידיו ואמר: **"בני, דעו לכם כי שמעיה ואבטליון ציוו עלי לאמר לכם שתתפללו על משיח בן יוסף, שלא ימות בימיכם!"**. לא הבינו התלמידים את דברי רבם, ורק לאחר פטירתו התבררה להם כוונתו, כפי שכתב ר' חיים: **"ומרוב טיפשותנו לא הייתה בנו דעת לשאול מיהו משיח בן יוסף, ולא עמד אלא ימים מועטים, והתבקש רבינו האריז"ל לישיבה של מעלה, והתברר למפרע שהוא היה משיח בן יוסף, ומרוב ענותנותו לא רצה לגלות את עצמו"**.

עם אחרת אמר האר"י לתלמידיו: **"אילו הייתה לכם זכות, שהייתי קיים חמש שנים בארץ ישראל, הייתי מחזיר את כל העולם כולו בתשובה ומביא את הגאולה!"**. ואכן בימיו פחדו החוטאים והם ברחו מפניו שלא יאמר להם במה חטאו. ואילו רבים אחרים נכנסו לביתו וביקשו ממנו תיקון לשורש נשמתם. גם נשמות רבות שהיו מגולגלות בחי, צומח ובדומם היו באות לפניו ומבקשות שיתפלל לתיקונן. אולם הדור לא היה זכאי להיגאל, והאר"י הספיק לשבת בארץ ישראל כשנתיים בלבד עד לפטירתו. במשך תקופה קצרה זו הספיק הרב ללמד את תלמידיו ובראשם רבינו, סודות רבים בתורת הקבלה. אך עם כל זאת לא הספיק ללמד את הכל. **"על כל סוד וסוד שמגלים לי מן השמיים, בוכה אני ומזיל דמעות כמספר שערות זקני"**- כך התבטא האר"י לפני תלמידיו. לא כל סוד היה רשות לאר"י לגלות לתלמידיו ואף שילם על גילוי הסודות מחיר כבד מאוד. פעם דרש האר"י לפני תלמידיו סודות בעניין גלות מצרים, ולפתע השתתק.

"מדוע רבינו אינו ממשיך בדבריו?"- תמהו התלמידים. **"סוד גדול יש כאן, ואיני יכול לגלותו שסכנה יש בדבר"**. הפצירו התלמידים כי יגלה סוד זה, אף הוא סירב בתוקף. רבינו החליט כי מוכרח לדעת את הסוד ולא הרפה מהרב, עד שאמר לו: **"דע לך בני, כבר ציווני מהשמיים לגלות לך כל דבר שתחפוץ בו, משום שתפקידי לתקן את נשמתך. אך מבקש אני ממך שלא תפציר בי לגלות סוד זה, כי תיגרם מכך רעה גדולה"**. כה גדולה הייתה השתוקקותו של רבינו אף לשמע דברים מפורשים אלו התעקש לדעת את הסוד. גילה האר"י לתלמידיו את הסוד, וכשסיים את דבריו פרץ לפתע בבכי ואמר: **"ברוך דיין האמת!"** **וגילה כי בשל גילוי הסוד נגזרה גזרה על בנו משה שימות תוך שבוע**. ונבהלו התלמידים והצטערו צער רב, אך את הנעשה אין להשיב. ואכן, **באותו שבוע חלה בנו משה ונפטר**. לאחר שבוע האבל, קרא האר"י לתלמידיו ואמר להם: **"אל לכם לחשוש שמעתה לא ארצה ללמדכם את סודות התורה, וזאת כדי לתקן את נשמותכם בתכלית התיקון, כדי שתוכלו להפיץ חוכמה זו בעולם כולו!"**. כאשר שמעו תלמידיו את דבריו- שמחו מאוד והדאגה הוסרה מלבם.

לאחר תקופה קצרה, שוב נתקלו במאמר, שהיה בו סוד גדול, ור' חיים ביקש מהאר"י לפרש אותו. **"אל תפציר בי בעניין זה, כי סוד עצום יש בדבר, ובשמים אין רוצים שהסוד יתגלה"**. אולם ר' חיים המשיך להפציר עד שהוכרח האר"י לגלות לו את הסוד. לאחר מכן בכה האר"י בכי גדול, ואמר: **"דעו לכם, שכעונש על גילוי הסוד, נגזר עליי להסתלק מן העולם בשנה זו, ואתם בעצמכם גרמתם לך, בזה שהפצרתם בי לגלותו. על עצמי איני מצטער כלל. אך אני חושש כיצד אניח אתכם כך, ומי ישלים את תיקונכם!"**. כששמעו זאת תלמידיו, פרצו בבכי מר וקראו בצער: **"הלוואי ותילקח נשמתנו במקומך, רבנו הקדוש, עטרת ראשנו"**. ניסה הרב לבטל את הגזרה בכל כוחו. **חיפש ומצאו חצר גדולה, ובה בית עם חדרים רבים. הלכו התלמידים וסגרו את עצמם יחד בחדר אחד, ואת בני משפחותיהם שכנו בשאר החדרים. כל משפחה בחדר נפרד**.

כך ישבו התלמידים לפני רבם, והאר"י הקדוש לימד ודרש לפניהם סודות עמוקים בקבלה. ומלאך המוות שרצה ליטול את נשמת האר"י לא יכול היה להיכנס ביניהם. כך במשך חמישה חודשים, אך אז אירע דבר נורא! **בערב שבת פרצה מריבה בין כמה נשים, והנשים סיפרו לבעליהן, ואף הם החלו להתקוטט זה עם זה**. לפנות ערב, יצאו האר"י ותלמידיו לקבל את פני השבת בהרים, כפי שנהגו. כאשר חזרו, נכנס לביה"כ בפנים זעופות, וישב בצער רב. לאחר התפילה ניגש אליו רבינו ושאלו לפשר הדבר. ענה האר"י: **"בקבלת שבת בא אלי המלאך הרע ואמר לי: 'גם אתם גם מלככם תיספו'. הבנתי שניתנה לו הרשות לשלוט בי, וכבר נחתם גזר דיני, וכל זה בשל הקטטה שהייתה היום, כי כל זמן שהיה השלום ביניכם, לא הייתה למלאך המוות דריסת רגל"**. עוד באותה שנה נפטר האריז"ל.

הגאון רבי יעקב ישראל עמדין המכונה יעב"ץ: נולד נולד באלטונה (גרמניה) בשנת ה'תנ"ח (1698). עד גיל שבע-עשרה למד עם אביו. גאון בפשט ובקבלה. איש שהאמת הייתה נר לרגליו. שקדן מופלא. בגיל 21 נאלץ לעזוב לאמסטרדם שבהולנד (בעקבות פולמוס חריף ביותר שכן בתקופתו של הגאון ר' יהונתן אייבשיץ זיע"א היה כותב קמיעות ליולדות וכמה מהקמעות הגיעו לרבינו, הוא פתח אותם והיה נראה לו שיש בהם דברי מניות ולכן חשד כי הוא שבתאי ולכן יצא נגדו בגלוי).

בשנת ה'תפ"ח (1728) החל לכהן כרב בעיר הנמל אמדן (גרמניה) ועל שמה קיבל את הכינוי 'עמדין'. לאחר ארבע שנים התפטר ובדרך הלצה אמר: 'ברוך שלא עשני אב"ד (עבד)'. בשובו לאלטונה בשנת ה'תקי"ב (1752) אשתו ובנו (צבי) נפטרו. סירב להתפרנס מהרבנות ולכן פתח בית דפוס עברי, שלח ידו במסחר, וסירב לכהן ברבנות עד סוף ימיו. נפטר ב-ל' ניסן ה'תקל"ו (1776). חי כ-78 שנים. ציונו באלטונה שבגרמניה.

סבא: (מצד האב): ר' יעקב בן בנימין ז"ק (ז"ק ר"ת זרע קדוש). **אביו:** ר' צבי הירש אשכנזי (ה'חכם צבי'). **אמו:** מרת שרה רבקה (בת ר' משולם זלמן מירלש נוימרק, אב"ד קהילות אה"ו). **נשותיו:** מרת רחל (בתו של ר' מרדכי הכהן כץ-זווג ראשון), בת אחיו ר' אפרים אשכנזי (זווג שני). **בניו:** ר' אריה יהודה, ר' מאיר, ר' משולם זלמן ור' צבי. **מרבנותיו:** ר' צבי (אביו), ר' מרדכי כץ. **מספריו:** חיבר למעלה מ-40 ארבעים ספרים בכל מקצועות התורה **בית יעקב**- סידור תפילה **ילחם שמיים**- פירוש על המשנה **מגילת ספר ימור וקציעה**- פירוש על שו"ע אורח חיים **מטפחת ספרים**- על הזוהר **יעמודי שמיים**- סידור **יעץ עבות ישאילת יעב"ץ**- שו"ת **יתורת הקנאות יציצים ופרחים**- בענייני קבלה **מגדל עוז**.

על שקידתו המופלאה של הרב מסופר, שפעם בא אדם אחד לשוחח עימו, והשעה הייתה קרובה לעשר בבוקר. אמר לו השמש: "תדע לך שהרב לא מקבל עכשיו קהל עד אחר הצהריים". המתין היהודי לשעת קבלת הקהל, והנה הוא רואה שבשעה עשר פתח השמש את דלת הרב ואמר לרב: "השעה עשר", וסגר את הדלת.

לאחר רבע שעה שוב פתח השמש את הדלת ואמר לרב: "השעה עשר ורבע", וכך כל רבע שעה. תמה היהודי על הדבר הזה מאד, ושאל את השמש: 'מה פשר מעשיו?' ענה לו השמש: "אני מודיע לרב בכל רבע שחלפה עוד רבע שעה, והרב מיד מתגבר בצורה יותר חזקה ללמוד תורה, מפני שנזכר שעוד רבע שעה מחייב עברו, והוא מתקרב ליום המיתה, שבו יצטרך לתת דין וחשבון על כל זמן שעבר מחייו".

החליט היהודי, שבפעם הבאה שיפתח השמש את דלת הרב, מיד הוא יחמוק ויכנס פנימה אל הרב. וממחשבה למעשה, ברגע שפתח השמש שוב את דלתו של הרב, חמק היהודי ונכנס לחדר. השמש, בלית ברירה לא אמר לו כלום היות ולא רצה לעורר מהומה, ולכן נאלץ לסגור את הדלת בעוד היהודי נמצא שם.

ישב היהודי בחדרו של הרב, אך הרב היה שקוע בלימודו ולא הבחין כלל באורח. והנה ראה האורח שהרב קם ממקומו כדי לקחת ספר מהספרייה, והחליט לעמוד באמצע דרכו של הרב, ואז מן הסתם הרב יבחין בו וידבר עמו. כך עשה. הרב אכן הבחין באותו יהודי הנמצא מולו, אך כשביקש היהודי לדבר עמו, החזיק הרב בזקנו והרימו כלפי מעלה, ולא דיבר.

כאשר ראה הרב אינו מעוניין לשוחח עימו, צא מחדרו, ופנה אל השמש וסיפר לו את מה שהתרחש ושאל: "מה רמז הרב בזה שהרים את זקנו כלפי מעלה?". ענה לו השמש: הרב רמז לך: "תראה, הזקן שלי כבר לבן, וזה סימן מהקדוש ברוך הוא שאני כבר מתחיל להזקין וימיי כצל עובר, עוד מעט אצטרך להקרא לבית דין של מעלה לתת דין וחשבון. ולכן עליי לנצל כל רגע פנוי ללימוד התורה הקדושה", לכן הרים הרב את זקנו כלפי מעלה ולא ענה לך.

ידוע, חשד הרב בגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל כי חלילה הנו מכת השבתאים לאחר שהגיע לידו קמע ליולדת שכתבו הגאון, לאחר שפתח ועיין בו, וראה בו חלילה סימני מינות. הוא כתב לר' אריה ליב באמסטרדם, לר' יעקב יהושע בפרנקפורט, לר' שמואל הלמן ולר' נחמיה ריישר על אודות הקמעות. כולם הסכימו כי ר' יהונתן מכת השבתאים ואינו ראוי לשבת על כסא הרבינות.

לגאון ר' יהונתן אייבשיץ זצ"ל, היה בן אשר לא נהג כראוי, וסטה מדרך הישר. והנה, לאחר שנים לאחר הסתלקותו, התגלה רבי יהונתן לבנו בהקיץ והזהירו שישבו בתשובה, ואכן, בסיכומו של עניין, בנו שמע אליו ושב בתשובה שלמה. הבן באותו את אביו שאל: "אבא, היכן היית עד עתה? מפני מה לא נגלית אלי קודם לכן, ורק כעת, לאחר כמה שנים, נגלית אלי?".

ענה לו ר' יהונתן, שהיה לו דין ודברים ממושך עם הרה"ק רבי יעקב עמדין, שכידוע היה בר פלוגתא גדול של הרבי ר' יהונתן, ועם הרה"ק בעל 'פני יהושע', ר' שמואל הלמן ור' נחמיה ריישר שאחזו כשיטתו של רבי יעקב עמדין. "כאשר טענת", הוסיף רבי יהונתן אייבשיץ לבנו, "בבית דין של מעלה ושאלתי: 'מדוע אין בי"ד של מעלה בא חשבון עם אותם רבנים?' השיבוני שלא יכולים לפעול כנגדם מאומה, מאחר שכל כוונתם הייתה לשם שמיים בלבד. אולם דע לך בני, כי כל האחרים, אלו שהשתתפו במחלוקת שלא לשם שמיים, ירדו לאבדון, ולשאל תחתית".

הרב משה שמואל שפירא זצ"ל: נולד ב-י"ט אב ה'תרע"ז (1917) במינסק שבבלארוס. נקרא על שם אחי סבו ר' משה שמואל (בן ר' אריה לייב מקובנא. שימש כרב ואב"ד בוברויסק). **כבר בצעירותו הכירו בו זקני הדור כאחד מגדולי ישראל.** בשנת ה'תרצ"ג (1933) נסע ללמוד בברנוביץ'. בשנת ה'תרצ"ו (1936) נסע ללמוד בישיבת מיר שבפולין. בהגיעו לגיל גיוס נמלט מפולין. בשנת ה'תרצ"ח (1938) עלה לארץ ולמד בישיבת לומז'ה בפתח-תקווה. בשנת ה'תש"ד (1944) למד בירושלים בישיבת בן-דודו (ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מברייסק). לאחר נישואיו למד בכלל של החזון אי"ש, ולאחר מכן קיבל את משרתו התורנית כר"מ בישיבת 'קול תורה'. באותה תקופה נסמך להוראה ע"י ר' איסר זלמן מלצר.

בשנת ה'תש"ט (1949) מונה בברכת החזון אי"ש לראש ישיבת "באר יעקב" (החזון אי"ש אמר עליו שהוא 'נשמה של עולם האצילות') ועמד בראשה עד יום פטירתו. שימש כחבר במועצת גדולי התורה של תנועת דגל התורה וחבר נשיאות מפעל הש"ס. **בעל רוח-הקודש. ענוותן. ניצול הזמן אצלו היה לשם דבר. רבים פנו אליו ונושעו.** נפטר ב-א' באייר ה'תשס"ו (2006) יום שבת, חי כ-89 שנים. ציונו בבית הקברות של נציבי ישיבת פוניבז' בבני ברק. בנו, ר' דוד יצחק ממלא את מקומו כראש הישיבה. הוקמה לזכרו ישיבת שערי שמועות ביישוב בית חלקיה.

סבו (מצד האב): מרן ר' רפאל (מח"ס 'תורת רפאל', חתן הנצי"ב מוולוז'ין). **אביו:** ר' אריה שפירא (רבה של ביאליסטוק). **דודו:** הרב חיים מברייסק. **אימו:** מרת מינה גולדא. **אשתו:** בת ר' אהרן ויינשטיין (ראש ישיבת "בית יוסף"-נובהרדוק בתל אביב). **מרבתינו:** ר' אלחנן וסרמן הי"ד, ר' ראובן כץ, הרב שך, ר' יצחק זאב סולובייצ'יק מברייסק. **מתלמידינו:** ר' יוסף יחיאל במברגר (רב הקהילה החרדית בחיפה), ר' יצחק גוגנהיים (רבה הראשי של פריז-צרפת), ר' דב דומב (אב"ד בתל אביב), ר' אורי וייסבלום (משגיח ישיבת נחלת הלויים בחיפה), ר' חיים זליבנסקי (ראש ישיבת מאור התלמוד ברחובות), ר' אברהם חפוטא (ראש ישיבת הרמב"ם בתל אביב), ר' אליקים גצל פשקס (ראש ישיבת גבעת שאול בירושלים), ר' ישראל קליינר (ראש ישיבת בית הכרם), ר' משה בונים קרויס (ראש ישיבת אור אלחנן לצעירים), ר' שריאל רוזנברג (ראש בית הדין של הרב ניסים קרליץ) ועוד רבים. **מילדינו:** ר' דוד יצחק (ראש ישיבת 'קול תורה'), ר' נפתלי צבי יהודה (ראש ישיבת שערי שמועות). **חברותא:** ר' אריה לייב מאלין. **מספריו:** **יקונטרס הביאורים** - שיעורי עיון פלפול והלכה על סדר הש"ס **ישערי שמועות**- הערות וכתבים על הש"ס **יזהב משבא**- מאמרי מוסר והשקפה, פירושים על התורה, הלכה ובאגדה **יתוספי הרא"ש יחידושי הר"י מיגאש ילשמש שם אוהל**- תולדות חייו **ירבי משה שמואל שפירא**- תולדות חייו **יישורון יניחוה של תורה יארזים עלי מים יקונטרס אהל משה**

באחת הפעמים בהן שהה רבינו בצרפת לשם גיוס כספים לטובת ישיבתו בבאר יעקב, נסע הוא ברחובה של עיר ופניו לעבר האכסניה בה שהה. ברחוב בו עבר הרכב שבו נסע רבינו היה דבר טומאה. אולם הטומאה לא הייתה נראית לעין. והנה ראו זה פלא, **איך שעבר רבינו ברחוב חוורו פניו, הצבע אזל מפניו והוא חש ברע.** "איני יכול לנשום" אמר, וניכר היה כי הרגשתו גרועה ביותר. "מעבר לרחוב מתגורר רופא יהודי, הבה ניגש אליו" הציע אחד המלווים המקומיים. הכל חרדו לשלומו של רבנו, אשר מראה פניו החיוורות העיד כי תחושתו גרועה עד מאוד. **כאשר חצה רבנו את הרחוב ונכנס לאכסנייתו, חזר הצבע לפניו. נשימתו נעשתה סדירה והרגשתו הכללית השתפרה פלאים, כאילו מאומה לא אירע.** אין צורך ברופא ואפילו לא בכוס של חמין. למחרת שוב עבר רבינו באותו המקום ושוב נעצרה נשימתו ותחושה נוראה מילאה אותו. "איני יכול לנשום" אמר למקורביו ונשימתו קשה, "חש אני ברע". איש לא הבין את פשר הדבר, **מה קורה לו לרבינו שחולי קשה פוקד אותו באותו המקום פעם אחר פעם!?**

"הבה נכנס לרופא" הציעו המקורבים וחצו את הכביש, אך גם בפעם הזו רק יצאו מהרחוב ונשימתו שבה אליו. הוא התחזק והצבע חזר אל פניו. אז הבינו מקורביו כי ההרגשה הגרועה נבעה ממקור הטומאה שהיה ברחוב. **בקדושתו המיוחדת חש הוא בטומאה הנוראה גם כאשר היא לא הייתה נראית לעין.** למחרת ביקש לשנות את הדרך ולעקוף את הרחוב בו שכן מקור הטומאה, וכך עשו. הדרך התארכה מעט, אולם נשימתו הייתה סדירה. **כאשר עבר ליד מקום טומאה, גם זו הנסתרת ביותר בקדושתו המופלגת חש בכל נדנדוד טומאה!**

בהוראת רופאיו, הקפיד רבינו על הליכה רגלית מידי יום, אולם גם בדקות אלו היה שקוע בעסק התורה. באחת הפעמים עצר ליד לוח המודעות והתעכב לקרוא מודעה שהייתה תלויה עליו. הייתה זו מודעת ענק המכריזה על אירוע פרוץ שהיה אמור להתקיים בבאר יעקב. רבינו קרא את המודעה והמשיך ללכת. בעודם מטיילים, ביקש לחזור שוב ללוח המודעות, רוצה הוא לראות משהו. חזרו הרב ותלמידו ללוח המודעות, ורבינו נעצר בשנית ליד המודעה, מעין בה בכאב וממשיך בטיוול. התלמיד לא הבין אולם חזקו עליו מעשיו של רבינו שכל כולם קדושה וצניעות מופלגת. והנה, מה רבה הייתה תדהמתו של הבחור המלונה, כאשר התחיל רבינו לחזור על תוכן המודעה מילה במילה: "ביום זה וזה... בשעה זו וזו... יתקיים מפעם זה וזה...", חזר על תוכן המודעה באוזני התלמיד המשתומם שלא הבין פשר הדבר. מיד לאחר מכן אמר לו: "שומע אתה תלמידי, כמה טומאה אמורה לרדת לעולם ביום המדובר? עלינו להוסיף קדושה מיוחדת ביום קשה זה! זו הסיבה שחזרתי לראות בדיוק באיזה יום ובאיזו שעה מתקיים האירוע, במועד הנקוב נוסף בקדושה".

בשנה האחרונה חלה הרב שפירא ולפני כשנה נזקק לעבור ניתוח מסובך בבית חולים בשוויץ. במהלך כל החודשים האחרונים נערכו תפילות לרפואתו. יש לציין את חרדת בני הישיבה שהשכימו בבוקר לאמירת תהילים לרפואתו, ופתאום ראו איך שפרוכת ארון הקודש נופלת מעצמה. **בדיעבד התברר כי ברגע נפילת הפרוכת, נפטר הרב, וכי ניצחו אראלים את המצוקים ונשבה ארון הקודש.**

אם ראשונים כמלאכים - הגאון הרב צבי הירש אשכנזי זצ"ל

הגאון הרב צבי הירש אשכנזי זצ"ל הידוע כ'חכם צבי': נולד בשנת ה'ת"ח (1656) בטרביטש שבמוראביה. למד אצל אביו ובהמשך נסע לאובין שבהונגריה כדי ללמוד אצל סבו. בהמשך נדד לסלוניקי שבחבל הבלקן והוסמך בתואר 'חכם'. שם למד במשך שנתיים. בהמשך חזר לאובין, התחתן ונולדה לו בת. לפי המתואר בספר 'מגילת ספר' של בנו, נהרגו אשתו ובתו בשנת ה'תרמ"ו (1686), כאשר בעת פעילות צבאית פגע פגז תותח בביתו ומוטט אותו על האשה והבת. הוא עצמו ברח מהעיר לפני כיבושה. נדד והגיע לסרייבו שבבוסניה שם כיהן כרב. כעבור זמן קצר יצא לחפש את הוריו שנשבו, ונפדו בברלין, ובדרכו עבר גם בונציה, באנשברך, פיורדה ופראג.

בבואו לברלין התחתן בשנית. אחר נישואיו ישב בעיר אלטונה 18 שנים, ייסד שם ישיבה, ופעל רבות לתיקוני הדת בעיר. בשנת ה'תס"ו (1715) מונה לרב של קהילות אה"ו: אלטונה, המבורג וואנדסבק, לצידו של הרה"ג ר' משה מרטנברג, בהסכם רוטציה של שישה חודשים לכל אחד. בעקבות חילוקי דעות שהתעוררו בשאלה הלכתית בדינה של תרנגולת בלי לב נאלץ להתפטר, ומונה לרב קהילת האשכנזים באמסטרדם. בעזבו את אמסטרדם, שלח את משפחתו לעיר אמדן, והוא עצמו נדד לאנגליה. עבר בקהילות רבות באשכנז ובפולין, כשבחלקן השתהה מספר חודשים, עד שהגיע בשנת ה'תע"ח לבלוב. שם כיהן כרב מספר חודשים, עד יום פטירתו. נפטר ב-א' אייר ה'תע"ח (1718) בבלוב. חי כ- 62 שנים בלבד.

סבא (מצד האב): ר' אפרים הכהן (רב קהילת אובין, מח"ס 'שער אפרים'). **אביו:** ר' יעקב ז"ק. **אימו:** מרת נחמה (בת ר' אפרים הכהן). **אישתו:** מרת שרה רבקה (בת הרה"ג ר' משולם זלמן מירלש נוימרק אב"ד קהילות אה"ו). **מרבתי:** הגאונים אביו, הרב יעקב, סבו הרב אפרים

הכהן (רב קהילת אובין), ר' אליהו קובו. **ילדיו:** מרת מרים (נישאה לר' אריה לייב מאמסטרדם), מרת רחל (נישאה לר' יצחק, בנו של ר' מאיר איזנשטט), מרת נחמה (נישאה לר' נפתלי הירץ-רבה של פשדבורג), ר' יעקב עמדין (היעב"ץ), ר' אפרים (מרבני הקלויז בברודי), ר' נתן (מרבני הקלויז בברודי), ר' אברהם משולם זלמן (רב באוסטרהא ובלודונו), ר' משה (אב"ד קמינקא), ר' דוד (אב"ד ירטשוב), ר' אליקים גצל (אב"ד קובובי), מרת דבורה, מרת פריידה (נישאה לר' יעקב חריף, רבה של לשוב וגליל פודוליה), מרת פודוליה (נישאה לר' יעקב מרדכי כ"ץ אב"ד ברודא), מרת לאה, מרת אסתר. **מספריו:** חכם צבי- שו"ת.

מחתו של מי שנודע לימים כ'חכם צבי' הייתה כפולה ומכופלת. זכה הוא לאשה כלבו, מלאה וספוגה ביראת שמים, מקפידה על קלה כבחמורה, אשה השואפת לבעל תלמיד חכם ומוכנה להתמסר לכך בכל מאודה. בנוסף, זכה כי חותנו העשיר הפקיד בידי ערב החתונה סכום כסף עצום, על מנת שיוכל להשקיעו בעסק מכניס, ועל ידי כך יוכל ללמוד בשקט וברגיעה, ללא צורך לדאוג לפרנסת הבית. **לאחר החתונה חיפש החכם צבי סוחר נאמן, כדי שיוכל להפקיד בידיו את כספו לשותפות בעסק.** הוא פנה ליהודי שנחשב היה לאמיד, ושיושרו היה מפורסם בפי כל. הם ערכו ביניהם שטר עסקה חתום כדין והחכם צבי נתן לו את כל כספו. מידי חודש היה העשיר שולח לחכם צבי תשלום שהספיק בשפע לפרנסת ביתו, וכך ישב בנחת ולמד ללא דאגות, מתוך שבח והודאה לה' על הטוב שגמלו.

אולם כעבור כחצי שנה, נודע לו כי העשיר שעמד בפניו פשיטת רגל, **לקח את כל כספו וברח למדינה אחרת.** צערו של החכם צבי היה ללא גבול, הוא הבין היטב את משמעות הדבר ביחס אליו, שכן מעתה אין לו ממה להתפרנס, ובמקום לשבת וללמוד תורה יצטרך לחפש פרנסה. **מבני משפחתו היו שלחצו עליו לפנות לאביו של העשיר הבורח, שהיה הערב החתום על השטר אותו ערך עם בנו.** אולם החכם צבי שידע כי האב אינו אדם עשיר, בלשון המעטה, מ'אין לעשות זאת בשום אופן. צערו שהלך והתגבר ככל שעבר הזמן, היה ללא גבול, עד שנחלה ונפל למשכב. **יום אחד שמע כי אביו של העשיר חלה אף הוא כתוצאה מהבושות שגרם לו בנו, ומהחשש כי החכם צבי עלול לתבוע ממנו את כספו. כששמע זאת, לקח החכם צבי את השטר קרעו לגזרים ושלחו במעטפה לאביו החולה של העשיר, על מנת שיירגע מהידיעה שאין בכוונתו לתבוע ממנו את הכסף.** יש הסוברים שיתכן ובזכות המעשה המופלא שעשה, זכה החכם צבי לבן שיאיר את עיני ישראל - היעב"ץ - רבי יעקב (בן צבי) עמדין זצ"ל.

מסופר על רבינו, שהתארח פעם אצל בעל בית אמיד, אבי אביהם של בני משפחת רוטשילד, הימצאותו בבית זה גרמה קשיים לא מעטים, כיוון שבהיותו מתמיד עצום הגיע לפעמים אל הבית בשעה לילה מאוחרת. בני הבית לחצו על אביהם שיוציא את הבחור וישלחוהו מקום אחר, אך הוא לא נענה להם. כך נמשך הדבר זמן רב ובעל הבית עמד בניסיון ולא העז להוציא מילה אחת של טרוניא מפיו. ויהי היום, וגם בעל-הבית עצמו הגיע למצב שהוא כבר לא היה מסוגל יותר לסבול את הקשיים. היה זה כאשר בדיוק באותו יום נתקל בבעיות שונות בענייני מסחרו, ובלבו הצטבר מלאי של תחושות כעס ומרירות וכל אלה הביאוהו לפלוט כמה מילים נגד הבחור. אמנם הוא לא אמר לו במפורש שיצא מביתו, אבל הנימה שהייתה בפיו גילתה על יחס שונה מעט ממה שהיה עד היום.

מיד לאחר מכן הרגיש בעל-הבית בדבר, התחרט מאוד על כך ואף ניגש אל הבחור וביקש ממנו בדמעות מחילה, סליחה וכפרה. והנה, לא עברה שעה קלה מאז פליטה הפה, הגיעו פרנסי הקהילה הסמוכה לבקש מהבחור שיכהן כאב"ד בעירם. ה"עסקה" נחתמה בו ביום וכבר למחרת יצא ה"חכם צבי" מן הבית ועבר להתגורר בעיר הסמוכה.

בצאתו את הבית, פנה לרוטשילד ואמר לו כדברים האלה: "אתמול, כאשר לא התגברת על עצמך, היה היום האחרון שהייתי צריך להישאר אצלכם. עוד בתחילת בואי אליכם, נגזר כך מן השמים שזה יהיה היום האחרון. אם היית זוכה להתגבר עוד שעה קלה בלבד ולא היית נוהג עמי בפזיזות ומתרעם על הקשיים שגרמתי לך ע"י לימוד התורה שלי - היית זוכה לבנים ובני בנים עוסקים בתורה ובמצוות, עכשיו שלא זכית לכך בנים מופלגים בעשירות ובממון יהיו לך. תלמידי חכמים לא יהיו לך". ואכן כך היה. רוטשילד זכה לעשירות, אך לא לבנים תלמידי חכמים.

הגאון הרב אברהם יצחק גליק זצ"ל - נולד בשנת ה'תקפ"ו (1826) בוורטש אשר ליד דברצין. לאביו נולדו מספר ילדים בטרם נולד רבינו אולם הם נפטרו בקטנותם ל"ע על כן נדר, שאם יתקיים רבינו, יצום כל ימי שני וחמישי עד שיכניסו לחופה. כבר בילדותו התפרסם כעלוי. כשהגיע לגיל שנים-עשרה לא נמצא מלמד, שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה, ולכן נשלח ללמוד באלקאני.

בהמשך עבר לבאניאד ושם למד. בכל מקום שלמד התפרסם כבחיר התלמידים. מאחר ולא רצה ליהנות מכתרה של תורה לכן עבר לעיירה קטנה האלאס. שם שכר חלקת אדמה - ובמקביל החזיק ישיבה, ובה כשלושים תלמידים וכיהן שם כאב"ד. לאחר שנשרף כל רכשו, ובתו נפטרה עבר לכהן כאב"ד בעיר טאלטשווא במשך כחמישים שנים. מכל הסביבה התקבצו סביבו תלמידי חכמים. מיעט באכילה ושינה ועסק רוב רובו של היום בתורה ועבודה באופן מופלג ובלתי ניתן לשיעור. נפטר ב-ב' אייר ה'תרס"ט (1909). חי כ-83 שנים. בנו, ר' אליעזר מילא את מקומו.

אביו: ר' משאי (שמאי). **אשתו:** מרת חוה רייצא שרה (בת הגה"ק ר' ישעיה בנט - אבדק"ק קאלוב. נישא בשנת ה'תר"ו - 1846). **מרבותיו:** הגה"ק ר' שמואל שמלקי קליין (אב"ד באלקאן ומח"ס 'צור החיים'), הגה"ק רבי יצחק צבי מרגרטן, הגה"ק ר' יצחק משה פרלס (אב"ד באניאד). **ילדיו:** ר' מרדכי (מח"ס 'חצר המלך' על הרמב"ם. נפטר בחיי אביו), ר' אליעזר (מילא את מקומו ברבנות). **חתניו:** הגאונים ר' אברהם הלוי יונגרייז (אב"ד טשנגר - נישא למרת אסתר), ר' יחזקאל בנט (אב"ד של וואראל). **מספריו:** **באר יצחק** - על מסכות גיטין וחולין **יד יצחק** - שו"ת (כתשע מאות ביהורים הלכתיים שנכתבו כתשובה לשאלותיהם של רבנים מכל רחבי הונגריה וטרנסילבניה). חיבר מספר שירי קודש ביניהם שיר על סדר המורה למרב"ם.

מעשה נורא מסופר על רבינו, שאירע לו בעודו נער צעיר, המעובד מתוך הספר 'באר יצחק' על מסכת גיטין, וממנו נוכל ללמוד לאלו תוצאות הרות אסון עלולה הקנאה להביא. בעיר בה התגורר הנער השקדן וברוך הכשרונות, אברהם יצחק, דר גם תלמיד חכם מפורסם ומופלג בתורה שהיו לו שני בנים, אותם שלח ללמוד באותו תלמוד תורה שם למד רבינו. רצון עז היה לו לת"ח זה, שבניו יגדלו בלימוד התורה ויתעלו בלימודם, עד שיעשו 'לגדולי הדור'.

ציפיות גדולות היו לאבא, בעת הכניס את בניו לת"ת. עז היה רצונו לראות בהם כבר עכשיו ניצני גדלות, הרבה מעבר לבני גילם, שהרי ייעדם לגאוני הדור וחכמיו. אך כגודל הצפייה, כך רבה האכזבה, כאשר התברר לו, כי בניו אינם עולים כל כך בסולם המעלות שצייר בעיני רוחו. והיה קשה לו ביותר לראות תלמיד בשם אברהם יצחק שעולה במעלות התורה הרבה יותר מבניו. "בושה גדולה בשבילי", חשב בליבו, "שאברהם יצחק ידע את כל מה שלומדים בהבנה מלאה, ויאפיל בזאת על ידיעת התורה של בניי. לא ייתכן, שיעלה בחוכמתו עליהם". קנאתו הקשה בילד המסכן, והחכם הזה הלכה וגברה. עובדה זו שישנו ילד העולה בהשגותיו על בניו, הייתה מעל לכוח סבלו... היא לא נתנה לו מנוח ביום ובלילה, עד כדי שיבוש דעתו.

הוא החל לרקום מזימות אפילות להסיט את הילד המוצלח מן הדרך, רח"ל. יום אחד נכנס האבא הקנאי, שכאמור היה ידוע כאדם חשוב וכת"ח מופלג, לרבו של הילד, והורה לו בתוקף, שילך ויודיע לאבי הנער שאברהם יצחק איננו מסוגל ללמוד גמרא. אותו מלמד עשה כדבריו, ניגש לאביו של אברהם יצחק, שהיה אדם פשוט ותמים ואמר לו: "אומנם רצוני לעשות מבנך ת"ח, אך רואה אני, שכל השקעתי בבנך הוא לשווא, כי הלימודים אינם מועילים לנער, דאין לו מספיק כלים כדי להתעלות בתורה, לכן חבל, שתשלם שכר לימוד כה גבוה...". כששמע אבי הנער את דברי המלמד, הזדעזע ופרץ בבכי נסער.

הוא החליט ללכת להיוועץ בדעתו של... אותו תלמיד חכם (שקינא בבנו) ולשאלו מה לעשות עם הבן. הוא תינה בפניו את צרתו, עד היום חשב שבנו מסוגל להיות רב בישראל, וזה עתה שמע כי לא יצלח בכך. הקשיב הת"ח לדבריו, 'השתתף בצער'ו ויעץ לו, כי יבקש מהמלמד שלא ילמד את בנו גמרא אלא רק מה שיהודי צריך לדעת: להתפלל וקצת פסוקים מהחומשים, עד כמה שיכול לתפוס... שוב פרץ אבי הנער בדמעות שלישי, כששמע את הדברים בכה: "וכי על הנער הזה התפללתי". בלית ברירה עשה האב כעצתו. וברוב שעות היום, כשלמד הרב גמרא עם רש"י, היה אברהם יצחק מקבל רשות לשוטט בחוץ כרצונו. ורק כאשר למדו חומש, היה יושב בין חבריו ולומד עמם. כך נמשך הדבר מספר שבועות.

יום אחד הגיע מלמד חדש לכיתה וגם הוא המשיך לנהוג כן כפי שקיבל מקודמו. אלא שבשעה שלמד גמרא הבחין המלמד כי הנער אברהם יצחק שהיה אמור בשעה זו לשוטט בחוץ, מאזין בקשב רב לשיעור, מבחוץ... המלמד קרא לנער והחל לבחון אותו על דף הגמרא שלימד, והנה יודע הלה את כל הגמרא על בוריה באופן שוטף יותר משאר התלמידים... נדהם כולו, פנה אל התלמידים בתמיהה: "מדוע אברהם יצחק מסתובב בחוץ ואינו לומד גמרא?" - "כי מוחו חלש ואינו תופס, ולכן החליטו המלמדים שלא להכביד עליו". כששמע המלמד את הדברים הבין כי מזימה רעה מאחורי העניין, וכשהוא נסער עד עמקי נפשו פנה לאבי הנער: "מדוע בנך אינו לומד גמרא, הרי הוא חכם ונבון מעל בני גילו?".

סיפר לו אביו את מה ששמע מהמלמד והעצה שקיבל מהת"ח. אמר המלמד לאבי הנער: "תנה אותו על ידי, ואני אלמד אותו באופן פרטי. והיה אם בסוף הזמן הנער יבחן על חמישים דפי גמרא ולא ידע אותם, אל תשלם לי מאומה! בטוחני, כי בנך יהיה לתפארת בישראל!". ואכן כך היה. הנער ראה סימן ברכה בלימודו והתעלה בידעיותיו, הלך וגדל בתורה מאד, וכשנעשה כבן-שנים עשרה, לא נמצא מלמד, שיכול ללמדו בהתאם לרמתו הגבוהה. כשהתברר לאבי הנער, מה איומה קנאתו הקשה של אותו ת"ח שסמך עליו, ואיזה אסון כמעט המיט על בנו, העביר האב את בנו ללמוד בעיר רחוקה, ושם המשיך אברהם יצחק להתעלות ולגדול בתורה, עד שנעשה לתלמיד חכם מופלג.

אותו ת"ח שיעץ את עצתו, התחרט והצטער מאד על המעשה הרע שעשה, ומידת הדין פגעה בו, כאשר בניו, שקיווה לראותם גדולי עולם, התרחקו מהתורה רח"ל, האחד נעשה מנהל חוות סוסים והשני איכר. מאותו מעשה חזר בו אותו הת"ח ממידתו הרעה, וקירב באהבה רבה את ר' אברהם יצחק. וכשחזר לבית אביו, כיבדו לדרוש בבית הכנסת. לאחר הדרשה קם הת"ח ונשקו על ראשו בפני קהל ועדה.

הרב הגאון יעקב יוסף זצ"ל- נולד במוצאי שמחת תורה, שנת ה'תש"ז (1947). למד בישיבות פורת יוסף, כולל קול יעקב ובמוסד הרב קוק. עשרות שנים שימש כרב שכונת גבעת משה בירושלים, והתגורר בשכונת שמואל הנביא. שימש כראש ישיבת 'חזון יעקב'. שימש חבר בגוף הכשרות בד"ץ 'ישא ברכה'.

הרבצת התורה שלו הייתה מופלאה עד מאוד. מסר שיעורי תורה בכל רחבי הארץ, והגיע לכל מקום, שאליו התבקש. הפך את בית-הכנסת בורוכוב בשכונת הבוכרים למקום של הרבצת תורה. גאון. בקי בש"ס ובפוסקים בצורה מדהימה. את כל ארבעת חלקי השו"ע ידע על בורגים. בכל נושא שהיה נשאל- היה עונה במדויק ומצטט את המקור כולל סימן וסעיף, ואם היה מופיע מספר פעמים בשו"ע, היה מציין בדיוק את מספר הפעמים והסימנים.

גם לאחר שהתגלתה המחלה המקננת בגופו סירב בכל תוקף להפסיק את שיעוריו. מעולם לא איחר או הפסיד שיעור. לא היה אצלו חופשות או 'בין הזמנים'. בשבוע לפני פטירתו עוד אמר שיעורים במסירות נפש עילאית. ענוותן מופלא. את נסיעותיו ממקום למקום עשה באוטובוסים, והשתדל להימנע מאור הזרקורים. ברוב ענוותנותו, ביקש שלא לשבח אותו בהספדים מלבד עניינים של זיכוי הרבים.

ביקש לכתוב על מצבתו משפט קצר בלבד: "פה נטמן עבדך בן אמתך יעקב חי בן מרגלית". נתבקש לבית-עולמו ביום שישי ב' אייר ה'תשע"ג (2013). על אף ההתראה הקצרה לפני כניסת השבת השתתפו בהלווייה כמאה אלף אנשים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-66 שנים.

אביו: הרה"ג מרן עובדיה יוסף זצ"ל. **אמו:** מרת מרגלית ע"ה. **אשתו:** מרת נצחיה. **ילדיו:** מרת מרגלית, ר' עובדיה, ר' יהונתן, ר' משה יוסף, מרת רחל, ר' עמרם, ר' אברהם ומרת ציפורה. **מרבותיו:** הגרי"ש זלמן אוירבך, הגרי"ש אלישיב.

מסר את כל חייו למען זיכוי הרבים וראה בזה את שליחותו בעולם. כל הזמן היה רץ ממקום למקום בשביל למסור שיעורים ולזכות את הרבים, זה התחיל בשיעור הלכה קצר אחרי הנץ והסתיים בשעות הלילה המואחרות. בשנה וחצי האחרונות הכל ראו את גודל מסירות נפשו לזכות את הרבים למרות מחלתו, הוא הגיע למצבים, שהמחלה ל"ע התפשטה לכבד, וזה היה שורף לו את הדם בגוף. הוא היה מגיע למצב של המוגלובין 7-8 עד כדי כן שבשביל שהוא יעבור את הכביש, היו צריכים לעצור את התנועה! ולמרות זאת הלך ונתן שיעורים גם במצב קשה זה. אחרי טיפולים כשהיה יום שלם בביה"ח, היה יוצא ישר לשיעור.

פעם כשהיה צריך לעשות בדיקת C.T, הרב היה צריך לשתות חומר מסוים, היות שהחומר גורם לשיקוף, ואפשר לראות במכשירים מה מצב הגידול ה"י. הרב הגיע בבוקר לבית חולים ושתה את החומר והרופאה אמרה לו, שהוא צריך לחכות שלוש שעות, כדי שהחומר ייספג בגוף ורק אחר כך יהיה אפשר לעשות את הבדיקה, ואותו יום היה יום רביעי, שהיה מוסר שיעור בכולל, באותה שעה הוא אמר: "בשביל מה אני אשב פה שלוש שעות?" הוא שאל את הרופאה, אם הוא יכול לצאת שעה ולחזור, והיא אישרה לו, הוא בא לכולל נתן שיעור וחזר לבית חולים!

ויפר מר אליהו שאלתיאל הי"ו מתלמידיו המובהקים של רבינו: "עם כל גדלותו בתורה, הרב היה מתנהג עמו בענוה יתירה, ונוהג עמו כחבר. הייתה איזו משפחה בקרית עקרון שהרבה שנים לא היו להם ילדים, הרב בירך אותם, והם זכו, שנולדו להם הרבה ילדים בזה אחר זה. ההורים התקשו בצער גידול הילדים, בפרט שהיה להם בית קטן. סיפרתי לרב שמשפחה זו זקוקה לעידוד וחיזוק. לאחר השיעור, ללא שהיות, הרב הורה לי שניסע לאותה המשפחה. הרב נכנס לבית בשיא הפשטות, הפגין את השמחה הרבה שלו מהילדים החמודים. הושיב את הילדים על ברכיו, השתעשע עמם, ויצא...".

חמישה ימים לפני שהלך לעולמו, חבק הגאון רבי יעקב יוסף זצ"ל נכד נוסף. לרב עובדיה יוסף, בנו של רבי יעקב, נולד בן במזל-טוב. הרב עובדיה הגיע אל בית-החולים הדסה עין כרם שם היה אביו מאושפז, והציג בפניו את נכדו החדש. אחרי שהרב צחק"ל ברך את הבן והנכד, אמר הבן לאביו הגדול: "אבא, ביום שני הברית, אנחנו רוצים שאתה תהיה הסנדק שלנו". הרב יעקב השיב לבנו הרב עובדיה: "נדבר במוצאי שבת".

ביום שישי, השיב הרב יעקב יוסף את נשמתו ליוצרה. ר' עובדיה (נכדו של מרן), התיישב במוצאי שבת ללמוד את הלכות אבילות מתוך ספרו של של סבו הגדול מרן פוסק הדור רבי עובדיה יוסף שליט"א. כשהגיע להלכות ברית מילה באבלות, הוא גילה, כי אביו הגדול ר' יעקב צחק"ל מתח קו מתחת לשורות הבאות: "שאף אם נולד הבן לפני פטירת המת, יום הכנסתו לברית היא לידתו, כמו הגר שהתגייר ביום המלו כקטן שנולד דמי, ע"כ. ונפקא מינה שיש להקל בחומרת האבלות שבתוך י"ב חודש".

הרב עמרם יוסף, בנו של רבינו סיפר: "בראש השנה האחרון, כשהגענו לפיוט של 'ויהי אחרי מות', אבא בכה ובכה ואף אחד לא הביין למה. מעולם זה לא קרה כך".

הרב הגאון יעקב יוסף זצ"ל- נולד במוצאי שמחת תורה, שנת ה'תש"ז (1947). למד בישיבות פורת יוסף, כולל קול יעקב ובמוסד הרב קוק. עשרות שנים שימש כרב שכונת גבעת משה בירושלים, והתגורר בשכונת שמואל הנביא. שימש כראש ישיבת 'חזון יעקב'. שימש חבר בגוף הכשרות בד"ץ 'ישא ברכה'.

הרבצת התורה שלו הייתה מופלאה עד מאוד. מסר שיעורי תורה בכל רחבי הארץ, והגיע לכל מקום, שאליו התבקש. הפך את בית-הכנסת בורוכוב בשכונת הבוכרים למקום של הרבצת תורה. גאון. בקי בש"ס ובפוסקים בצורה מדהימה. את כל ארבעת חלקי השו"ע ידע על בורגים. בכל נושא שהיה נשאל- היה עונה במדויק ומצטט את המקור כולל סימן וסעיף, ואם היה מופיע מספר פעמים בשו"ע, היה מציין בדיוק את מספר הפעמים והסימנים.

גם לאחר שהתגלתה המחלה המקננת בגופו סירב בכל תוקף להפסיק את שיעוריו. מעולם לא איחר או הפסיד שיעור. לא היה אצלו חופשות או 'בין הזמנים'. בשבוע לפני פטירתו עוד אמר שיעורים במסירות נפש עילאית. ענוותן מופלא. את נסיעותיו ממקום למקום עשה באוטובוסים, והשתדל להימנע מאור הזרקורים. ברוב ענוותנותו, ביקש שלא לשבח אותו בהספדים מלבד עניינים של זיכוי הרבים.

ביקש לכתוב על מצבתו משפט קצר בלבד: "פה נטמן עבדך בן אמתך יעקב חי בן מרגלית". נתבקש לבית-עולמו ביום שישי ב' אייר ה'תשע"ג (2013). על אף ההתראה הקצרה לפני כניסת השבת השתתפו בהלווייה כמאה אלף אנשים. ציונו בהר המנוחות בירושלים. חי כ-66 שנים.

אביו: הרה"ג מרן עובדיה יוסף זצ"ל. **אמו:** מרת מרגלית ע"ה. **אשתו:** מרת נצחיה. **ילדיו:** מרת מרגלית, ר' עובדיה, ר' יהונתן, ר' משה יוסף, מרת רחל, ר' עמרם, ר' אברהם ומרת ציפורה. **מרבתי:** הגרי"ש זלמן אוירבך, הגרי"ש אלישיב.

פעם אחת בערב סוכות הגיע לשיעור בישיבת 'חוט של חסד', אך מכיוון שערב סוכות היה, לא היו נוכחים תלמידים בישיבה, כל אחד הלך לעזור בביתו, בחצר הישיבה בנו מספר בחורים את הסוכה יצא אליהם חכם יעקב ואמר: "אולי ייכנס תלמיד אחד לפחות, שנוכל לקיים את השיעור".

סיפר משגיח הישיבה, שמדי פעם אמר לרב יעקב: הרב, חבל שתבוא בבין הזמנים לא יהיו כמעט תלמידים, ואין זה כבוד התורה", הרב יעקב הנהן בחיך, אך בבין הזמנים הופיע גם אם היה תלמיד אחד.

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו, למעלה מ-40 שנים. מספר על מסירות נפש רבינו לתורה: "בכל יום חמישי הייתי מסיע את הרב למסור את שיעוריו ברחובות, קרית עקרון, ומושב בני עייש. גם בחול המועד פסח האחרון, כשהרב היה בחולשה נוראה, הוא לא ויתר על השיעורים, למרות המאמץ הכרוך בטלטולי הדרך אל מחוץ לעיר.

כשהגענו לרחובות, הרב, לא יכול היה ללכת בכוחות עצמו, ואפילו להוציא את רגלו מהמכונת הוא לא יכל מרוב תשישות. אך למרות הקושי הוא לא ויתר על מסירת השיעורים".

○ יפר בנו הרה"ג רבי משה יוסף שליט"א על מסירות נפש של אביו: "יום אחד הגעתי הביתה והוא חזר משיעור, לא יאומן כי יוספר, מרוב חולשה ביקש ממני שאוריד לו את המעיל והחליפה ולאחר-מכן הוא הכניס את היד לכיס ולא יכול היה להוציא את היד בחזרה מרוב חולשתו. הוא ביקש ממני, שאוציא לו את היד מכיסו! במצב כזה הוא היה נותן שיעורים!"

מר אליהו שאלתיאל הי"ו, תלמידו המובהק של רבינו מספר: "לרב הייתה מידת הכרת הטוב באופן יוצא מהכלל. על כל דבר קטן שעשיתי למענו היה מודה לי. בכל שבוע כשחזרנו לביתו, הייתי מגיש לרב כיבוד קל של מזונות. לאחר שהרב היה גומר לאכול ומברך ברכת 'מעין שלוש', הוא היה מרים קולו ומברכני ב'ברכת האורח', שנוהגים לאומרה ב'ברכת המזון' בלבד. כשלא יכולתי להסיע את הרב לשיעורים, בגלל שמחה משפחתית וכדומה, בני היה מסיע את הרב, וכמובן שהייתי נותן לבני את הכיבוד, שיגיש לרב בחזרה מהשיעורים. גם אז הרב לא חרג ממנהגו, לאחר שהרב היה מסיים לברך את ברכת 'מעין שלוש', היה מתקשר אליי מהמכונת, ומברכני ב'ברכת האורח'. ואם לא שמעתי את הצלצול ולא עניתי לשיחה, אז הוא היה משאיר לי את 'ברכת האורח' במשיבון הסולארי".

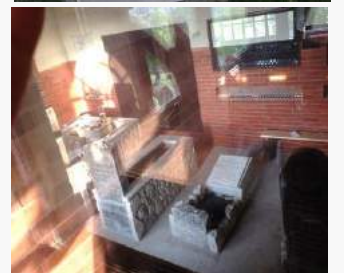
הכרת הטוב של הרב הייתה מדהימה, מספר משגיח הישיבה, שהיה בכל חודש מעביר לרב את ה'משכורת' עבור השיעורים, הרב היה כל כך מודה, כאילו שלא מגיע לו, על אף שהמשכורת הייתה קטנה לפי ערכו.

לפני כעשור הייתה ישיבת הבחורים בליפתא (בפאתי ירושלים) חכם יעקב היה מגיע אף לשם לעיתים באוטובוס להעביר שיעור, יום אחד הגיע הרב אך ביהמ"ד היה באמצע ניקיון, (המנקה שכח מהשיעור של הרב) לא פחות ולא יותר הרב תפס את מקל הגומי והחל לגרוף את המים באומרו: "מאוחר לשיעור".

רבי ישעיה'לה מקרסטינער

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטיר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטיר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מעין בישון. נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטיר.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מילא את מקום אביו כאדמו"ר), אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטיר).

אירע פעם בשבת קודש בצילא דמהימנותא אצל רבינו, המיטות היו מלאות עד אפס מקום מרוב אנשים אשר באו אף הם לשבות בצילו, ביניהם נמנו אף אנשי צורה אשר לכולם נמצאו באיזשהי דרך מקומות לינה בביתו של רבינו. בין הבאים נראה היה אף איזשהו הלך 'תמהוני' אשר הגיע לשבות את שבתו אצל רבינו ממקום מגוריו אשר בכפר סערנץ, ודרש אף הוא מקום לינה ככולם, ואכן רבינו שש ושמח על המצווה, אשר נקרתה בפניו, ואף אץ לחפש לו מקום לינה ראוי לשמו.

רבינו אשר נהג בענווה ובפשטות מדהימה, אשר עשה כל זאת בכבודו ובעצמו, שכן כל גבאי או משמש לא היה אצלו, אלא את כל הצטרכויות המועטות, כמו הצטרכויות האורחים המרובים, דאג באופן אישי. כשדרכו של רבנו הייתה לסדר את האש"ל לאורחים הרבים, והרבנית הצדקנית יושבת הייתה לה כל היום במטבח, שם מבשלת הייתה תבשיל אחר תבשיל עבור אורחיהם הנכבדים והפשטים כאחד... אף מיועדנו אותו הלך 'תמהוני' לא נגרע חלקו מיתר אורחי הבית הנכבדים, ואף אצלו נראה היה רבנו, כשהוא מתרוצץ בין חדרי הבית, בתורו אחר מקום לינה ראוי לשמו עבור האורחים הנעלים.

אך כעבור בירור קצר נוכח הצדיק כי עתה כמות האורחים עברה את מכסתה, וכי יאלץ הוא עתה למצוא לאורחו הדגול מקום לינה בעליית הגג, ושם הקצה לאורח מיטה מוצעת ויפן אל האורח, ויאמר אליו: "יש לי למעלה על הגג חדר מיוחד עבורך!"

האיש הלזה, כשומעו זאת, תחת אשר יודה לרבינו על רוב טובו וחסדו עמו, בטורחו להשיג חדר מיוחד עבורו, כעס על אשר כה 'זלזל' בו רבינו, ונתן לו לישון אך ורק בעליית הגג. והלה לא שלט ברוחו, ובליל שבת קודש בעוד הכול נמים על יצועם, הדליק אש בחדרו והצית את בית רבינו במו ידיו. הנזק היה גדול ועצום ורב, ורק בנס השרפה לא פגעה בנפש.

כל העיירה הייתה כמרקחה מעזתו הנוראה של אותו מזיק 'תימהוני', ויבקשו לעשות בו שפטים, אך היחיד שלא שת לבו לכל זאת, היה... רבינו, אשר לגודל צדקתו קרא לו לאותו הלך, והחל 'מתנצל' באוזניו, באומרו: "רואה אני, כי זקוק הנך לשמירה מיוחדת, הלכך בוא ותישן עמי בחדרי שלי!". 'התרצה' הלה לרבינו, והסכים להזמנתו, ויישנו שניהם יחדיו!

בנו ומ"מ של רבינו - הרה"ק ר' אברהם מקרסטיר זיע"א סיפר, שכשישב שבעה ל"ע אחר אביו רבינו זיע"א, נכנס יהודי, שהתגורר בכפר מרוחק, ואמר: "כעת יכול אני לספר: מנהל אני בית מרזח, והגויים נכנסים לשתות ולהשתכר, וזוגתי ובנותי היו עומדים להגיש את המשקה לנכרים, ואני הייתי יושב בחדר הפנימי לנהל את החשבונות וכו'. פעם נכנסה זוגתי בבהלה, וספרה לי, שישנו איזה גוי שהשתכר מאוד. הגוי עמד ורקד, ותפס ביד בנותי והכריח אותן לרקוד עימו".

"מיד יצאתי בבהלה, וראיתי את המחזה הנורא, וברוב כעסי נתתי לשיכור מכה חזקה על פניו. הוא נפל על הארץ, ראשו נחבט במדרגת האבן, ונשאר דומם על הארץ. למזלי אף אחד כבר לא היה יותר בבית מרזח, אני ניגשתי אליו ומיששתי את דפקו, וראיתי שאין דופק ואין נשימה. תפסתי אותו וגררתי אותו אל מחסן המשקאות, נעלתי את הדלת, ומיהרתי לנסוע לקרעסטיר אל הרבי".

"כשהגעת אל הרבי, סחתי לפניו את צרתי. כששמע זאת, גער בי ואמר: 'מניין לוקח יהודי כח זכות להרים ידו ולהכות, ואפילו אם זה נכרי?'. לאחר מכן אמר לי, 'חזור לביתך ואמור לנכרי, שאני אמרתי, שבכוח רבותינו הקדושים הרה"ק מצאנז זיע"א והרה"ק מליסקא זיע"א הנינו מצווה עליו שיקום וילך לביתו'.

"לא הרהרתי רבות, וחזרתי מיד לביתי, ואמרתי לגוי, את אשר ציווה רבנו. ומיד קם הנכרי כאילו התעורר משינה ארוכה, והחל ללכת לביתו, מגודל הפתעתנו מעוצמת הנס, הלכנו אחריו לחזות זאת בעינינו.

כשהגיע סמוך לביתו, עמדו כבר ליד הדלת אשתו וילדיו, הם דאגו לו ושמוחו מאוד לראותו. כשהגיע סמוך לבית, הגיע במרוצה שור זועם, ורמס אותו למוות, לעיני משפחתו. כשחזרתי לקרעסטיר להודות לרבינו על הנס, הזהיר אותי: 'אם תספר זאת בעודי חי, זה יזיק לך ולי'. אך כעת אחר הסתלקות רבינו הקדוש, יכול וחיבב אנכי לספר זאת.

סיפר הנגיד ר' מיכאל גאטליעב מאוהעל שפעם אחת בא לרבינו וביקש להתייעץ מכיוון שמסחרו במכירת גחלים, ועכשיו בא גוי אחד להתחרות בו. אמר לו רבינו בזה הלשון: "הקול קול יעקב, ענייני הקול שייכים ליהודי ולא לגוי". חלפו ימים מועטים בא הגוי לר' מיכאל וביקש ממנו, שיקנה ממנו הגחלים עם הכלים הנצרכים לזה, כי חזר בו ואינו רוצה להתעסק יותר בזה. (מי באר ישעיהו קרסטיר)

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטיר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטיר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מעין בישין.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטיר.

רבי ישעיה'לה מקרסטיר

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, "ר' ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מילא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטיר).

הפרידה של יענקל מהוריו, בדרכו לנסות את מזלו באמריקה הגדולה, היתה קשה ומרגשת. צפירת הרכבת קטעה אותה באכזריות. יענקל נופף להוריו לשלום ונבלע בין הנוסעים. כשהגיע לאמריקה הצטרף לקהילת יראים ושלמים. הוא שכר דירת-חדר קטנה באיט-סייד היהודית במנהטן. עד מהרה גם מצא עבודה שפרנסה אותו בכבוד. כעבור זמן נשא לאישה בת-טובים כשרה. האיגרת ששלח להוריו אשר בהונגריה על הסתדרותו הטובה ועל נישואיו, שימחה אותם לאין-קץ. יענקל התברך בחריצות ובתפיסה מהירה.

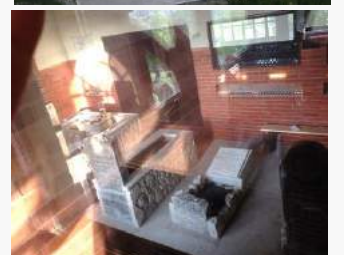

הוא ידע לזהות הזדמנויות ולאחוז בהן ברגע הנכון. יום אחד קנה ממהגר סיני קשיש מיכבסה גדולה, ששכנה ברחוב המרכזי של השכונה. הוא הפעיל את המכבסה שעות נוספות והתאמץ לרצות את לקוחותיו. עד-מהרה נהפך המקום לעסק משגשג. ההצלחה לא סיחררה את ראשו. **הוא הוסיף לדבוק בדרך התורה והמצוות והכיר תודה לה' על הצלחתו. נזקקים ידעו כי בביתו יזכו לתרומה הגונה. חייו של יענקל התנהלו על מי-מנוחות. נולדו לו ילדים והוא ניהל בית יהודי לתפארת.**

עד ליום שבו החלו העניינים להשתבש. **מול המכבסה שלו פתחו שני איטלקים צעירים מכבסה מתחרה.** השניים שכרו אולם רחב-ידיים ומילאו אותו במכונות-כביסה משוכללות ומהירות. רשימת לקוחותיו של יענקל החלה להצטמק. הוא חש כי יציבותו הכלכלית מתערערת והולכת. כעבור זמן רמזו לו האיטלקים כי מוטב לו לסגור את מכבסתו. עיניהם היו צרות בפרנסה המעטה שעדיין הניבה לו המכבסה. יענקל'לה היה אובד-עצות.

היהודי שהתדפק על דלת ביתו השכיח ממנו לשעה קלה את צרותיו. הוא נשא עמו דרישת-שלום חמה וטרייה מהונגריה. השיחה נתגלגלה עד שהגיעה גם לסיפור מצוקתו של יענקל. "שמע-נא", הציע הלה, **"ודאי שמעת על הצדיק רבי ישעיה'לה מקרסטיר, שאליו אני קשור. בעוד כמה שבועות אשוב לפקוד את חצרו. כתוב 'פדיון-נפש' לצדיק ואני אמסרה לו".** הרעיון קסם ליענקל, שעשה מיד כעצת אורחו.

חצי שנה חלפה מאז. הפרנסה הוסיפה להיות דחוקה והאיזמים תכפו וגברו. בוקר בהיר אחד שב מיודענו והופיע בביתו של יענקל. "ברוך שובך לצל קורתך הרעועה", הכריז יענקל בחיוך עגום, שהבהיר את מצבו. "יש לי בשורות טובות בשבילך!", הכריז האורח, והוציא כיס בד קטן. **"הצדיק שלך לך קמיע. שמור בכיסך, לשמירה ולהצלחה. הצדיק הורה שלא תפתח את הקמע עד שתחוש כי בא המועד המתאים".**

בימים הבאים ניסה יענקל לשאוב עידוד מברכת הצדיק ומהקמע ששיגר לו, אף שידע היטב כי מתחריו זוממים דבר-מה. שני האיטלקים החליטו לפעול. **הם גייסו צעיר שחור בעל עבר עברייני עשיר והבטיחו לו מאתיים דולרים תמורת שריפת המכבסה של היהודי.** הצעיר הסכים וקיבל מן השניים הכוונה מפורטת ובכללה שם הרחוב, תיאור חלון-הראווה של המכבסה והחנניות הסמוכות לה. הם תחבו לידו שטר של מאה דולרים. "את היתרה תקבל לאחר הביצוע", אמרו.

בשעת לילה מאוחרת יצא הצעיר למשימה. בידו נשא מכל דלק גדול ובכיסו גפרורים. **הוא חיפש אחר המכבסה, על-פי ההנחיות שקיבל, אך לא הצליח לזהות את המקום.** כעבור שעה קלה החלו עצביו להתרופף. החשכה הסתירה מעיניו את מכונות-הכביסה שמעבר לזכוכית. מדקה לדקה גברה עצבנותו.

בלית-ברירה טמן את המכל בפניה נסתרת והמתין לעובר-אורח. **"אינך מכיר את המכבסה?!", תמה הלה, והצביע על מקומה המדויק.** התפלא הצעיר על שלא הבחין בה קודם-לכן. אך הסתלק האיש מיהר הצעיר אל המיכל. הוא רץ אל המכבסה, ניפץ במהלומה עזה את השמשה הקדמית, והתיז את הדלק על מכונות-הכביסה. בתוך שניות הייתה המכבסה למאכולת-אש.

למחרת בבוקר הלך יענקל, כדרכו, להתפלל שחרית. לאחר התפילה, בלי לדעת על אירועי הלילה, פנה אל מכבסתו. ממרחק הבחין בכבאים ובשוטרים שמילאו את הרחוב. הוא רץ לעבר המכבסה. יענקל התקשה להאמין למראה עיניו. **המכבסה המפוארת של צמד האיטלקים הייתה לאפר. השניים התרוצצו בחוץ, חיוורים ועצבניים. יענקל מיהר לפתוח את המכבסה שלו, שלידה כבר המתינה קבוצת לקוחות.**

הסיפור המלא נחשף רק כעבור יומיים, לאחר שהמשטרה תפסה את המצית. הוא סיפר: **"התכוונתי להצית את המכבסה ממול וטעיתי בזיהוי המטרה", הודה. הוא, הסגיר גם את מזמיני ההצתה - בעלי המכבסה השרופה. בבת-אחת חזרו כל הלקוחות הוותיקים למכבסה של יענקל. מצבו הכלכלי שב ועלה מעלה. גם תרומותיו חזרו להיות נדיבות כבזמנים הטובים. מאז חלפו שנים ועדיין לא מש הקמע מחיקו.** יום אחד התבשר בצער על פטירת רבינו. יענקל סבר כי זהו "המועד המתאים" שעליו רמז הצדיק. כשפתח את הקמע נעתקה נשימתו. על רצועת קלף זעירה הופיע הפסוק – **"ואת האנשים אשר פתח הבית הכו בסנוורים, מקטון ועד גדול, וילאו למצוא הפתח".**

הצדיק הרב ישעיה שטיינר הידוע כרבי ישעיה'לה מקרסטיר זצ"ל: נולד בשנת ה'תרי"ב (1852) בכפר זאבריו שליד סלובקיה. מייסדה של חסידות קרסטיר ואף שימש בה כאדמו"ר. אביו נפטר בהיותו בן שלוש. בגיל שנים-עשר אמו שלחה אותו לבית האדמו"ר רבי צבי הירש פרידמן מליסקא, אשר בהמשך מינה אותו למשמשו ונאמן ביתו. **לאחר פטירת רבו החל להתפרסם כ"בעל מופתים" ורבבות חסידים נהרו אליו. בחוגים רבים משתמשים כיום בתמונתו כסגולה נגד עכברים ולשמירה לכל מרעין בישין.** נפטר ב-ג' אייר ה'תרפ"ה (1925). חי כ-73 שנים. ציונו בקרסטיר.

אביו: ר' משה. **אימו:** מרת הענטשא מרים. **אישתו:** מרת שרה (בת ר' יונה ווינשטוק ממאד). **רבותיו:** האדמו"רים ר' צבי הירש מליסקא, ר' ר' חיים הלברשטאם מצאנז. **ילדיו:** ר' אברהם (מלא את מקום אביו כאדמו"ר, אך לאחר פחות משנתיים, ב-י"ח אדר א' ה'תרפ"ז [1927] נפטר). **מתלמידיו:** בנו, ר' אברהם. חתנו, ר' מאיר יוסף רובין. (שניהם שימשו כאדמו"רים בקרסטיר).

בל ודוחק היו מנת חלקו של ר' פינחס. חנות המכולת הקטנה שהחזיק, ובה השקיע לא הניבה רווחים. להפך, מרובה הייתה ההוצאה על ההכנסה. הפסדיו הצטברו והלכו וחובותיו תפחו. זמן רב התרגלו ילדיו למחסור, ואף אשתו קיבלה את הדין באהבה. אולם השנים עברו, המשפחה גדלה. המצב נעשה בלתי-נסבל. "עד כמה נוכל אני והילדים לשאת את חרפת העוני?", שאלה אשתו. ר' פינחס נשא את עינו לשמיים ואמר: **"מאין יבא עזרי, עזרי מעם ה'".** ולפתע עלה בדעתו, כי אכן רק לברכת שמיים הוא זקוק, הרי חנות יש לו...

לא-הרחק מהיישוב שבו התגורר שכנה העיירה קרסטור, שבה ישב רבי ישעיה שטיינר, הנודע בכינויו ר' ישעיה'לה קרסטיר. סיפורי מופת שנקשרו בשמו היו שם-דבר בכל הסביבה. כעת החליט ר' פינחס לצעוד בדרך העולה לקרסטור, לחלות את פני הצדיק, אולי ירעיף עליו את ברכתו ויתפלל להצלחתו.

החמימות המיוחדת, שבה התקבל אצל הצדיק הותירה את ר' פינחס נבוך מעט. הוא החל לתאר את מצבו, וחש כי הצדיק עוטפו באהבה, ומאזין לו רוב-קשב. כשסיים, הרים רבי ישעיה'לה את ראשו, ואמר: **"ר' פינחס בני, עזוב את העבודה בחנות ולך להתפרנס מתיווך דירות וקרקות. ה' יהיה בעזרך".** ר' פינחס עמד מופתע. מעולם לא עסק בתיווך ואין לו שום מושג בתחום זה. אך הוא ידע, שאין להקשות על דברי הצדיק. הוא יצא מהחדר ושב אל ביתו.

לא עבר זמן רב ושמו של ר' פינחס נודע כסוחר נדל"ן מצליח. מיד לאחר שובו מקרסטור סגר את המכולת והחל לעסוק בתיווך בתים וקרקות. בכל עסקה שעשה האירה לו ההצלחה פנים, ור' פינחס העני נהפך לעשיר מופלג ועתיר נכסים. אשתו וילדיו היו עכשיו מטופחים ולבושים היטב, וגם ביתו השתנה לבלי-הכר. כשחלפה שנה מאז קיבל את ברכת הצדיק, החליט ר' פינחס לעלות שוב לקרסטור ולהביע את תודתו. הפעם בא ישוב בכרכרה מכובדת, רתומה לסוסים אבירים, ועגלון צמוד הממתין להוראותיו. "באתי להביע את תודתי העמוקה על הברכה שבירכני", אמר ר' פינחס לצדיק. "ברוך ה', מאז עשיתי כעצתו נהפכתי לעשיר גדול". הצדיק הביט בו בעיניים מאירות ושאל: **"וצדקה אתה נותן?". לרגע התכרכמו פני האיש, אך מיד ענה: "ודאי. מעודי הפרשתי צדקה לעניים".**

שתק ר' פינחס רגע והוסיף: "אבל, רבי, דבר אחד אכן מציק לי מאוד. אינני יכול לסבול את הצביעות, שרבים נוהגים בה. כשהייתי עני וחסר-כול, מעטים היו ידידי. עתה נעשו פתאום הכול לקרובי ולידידי. עני אחד מסביר לי, כי הוא קרוב-משפחתי, שכן סבו היה בן-דוד של אבי. וכך שני ושלישי ועוד רבים. **הם למדו להחניף לי, אבל מטרתם אחת - כספי. קשה לי לתת כסף לבני-אדם כאלה".**

הצדיק לא השיב, אבל קרא לגבאי. "הבא לכאן בבקשה דף נייר, נוצה וקסת דיו", אמר לו. בתוך מספר דקות היה הכול מוכן על שולחן הצדיק. ר' פינחס עמד משתאה, והנה הצדיק קורע את הנייר לפיסות קטנות. רבי ישעיה'לה פנה לר' פינחס: **"אמור לי בבקשה את שמותיהם של היהודים המכובדים ויראי-ה' שבעירך".** ר' פינחס עדיין לא הבין, למה דבריו מכאונים, אך מנה לפני הרבי את היהודים הזכורים לו, והרבי כתב את שמותיהם על פיסות הנייר.

כשסיים לכתוב את השמות אמר הצדיק: **"אני מתכוון עכשיו לערוך הגרלה בין הרשומים בפתקים, מי מהם יזכה בעושר, שאתה סובל כל-כך ממנו".** ר' פינחס החוויר. רק עתה תפס את משמעות העניין. הוא הבין כי בעוד רגע קט ישוב להיות עני מרוד, וכל עושרו יילקח ממנו. כשכל גופו רועד החל להתחנן לפני הצדיק ולהביע חרטה על מה שאמר. ארשת פניו של הצדיק נשארה רצינית. בעוד הוא מקפל את פיסות יהודי צריך כסף, אם לא כדי שיוכל לתת צדקה לעניי עירו?!" כל פיסות הנייר היו מקופלות היטב ומוכנות לגורל. ר' פינחס פרץ בבכי ובלב שבור התחנן לפני הצדיק לתת לו הזדמנות לתקן את דרכיו. מעתה הוא מבטיח לפזר מהונו לכל נצרך.

בינתיים קרא רבינו לגבאי וביקש ממנו להביא כלי מתאים. בתוך כך אמר לר' פינחס: "רואה אני, כי אכן מתחרט אתה על התנהגותך ועל דבריך. אני מוכן להשתדל עוד פעם בעבורך. אכתוב גם את שמך על פתק ואכניס אותו לגורל. אם שמך יעלה בגורל, יהיה זה אות משמיים כי התקבלה תשובתך". הפתקים הוכנסו לכלי, והגבאי התבקש להוציא פתק אחד. ר' פינחס הביט בגורל, שפתיו רחשו תפילה, ובלבו הבטיח כי ישנה את דרכו וייתן צדקה ביד רחבה לכל נזקק. ליבו החסיר פעימה, כאשר מסר הגבאי את הפתק לידי הצדיק. רבינו פתח את הפתק וקרא: **"ר' פינחס, זכית!".** דמעות של אושר נקוו בעינו. בהתרגשות ובהכנעה שמע את מילותיו המעודדות של הצדיק, כי מעתה ודאי ראוי הוא לעושר, וכי מהיום ידע לעשות בכספו אך טוב וחסד. כשנפרד מהצדיק, היה ר' פינחס אדם אחר, וכזאת הייתה גם התנהגותו.

הרב המקובל ראובן שרבאני זצ"ל- נולד ב-י"ז אייר ה'תש"ד (1944) בירושלים. בבית של תורה ויראה צרופה גדל והתחנך במסורת בית-אבותיו הדגולים, שחינכוהו מגיל צעיר לשקוד על התורה והעבודה. בנערותו התחנך בישיבת 'פורת יוסף', שם עלה ונתעלה במעלות התורה, היראה והלימוד והיה לאחד מבחירי הישיבה. זכה ללמוד עם גדולי התורה הספרדים. שימש כאבן שואבת לרבים שביקשו לרכוש מידיעותיו וחכמתו המופלגת. בגיל תשע-עשרה שנים בלבד כבר הוסמך לרבנות! שקדן וגאון נפלא.

בהמשך בשל הצורך בהקמת ישיבה לבני עדות המזרח, חבר לר' יהודה כהן ויחד פתח עימו את ישיבת 'אוהל מועד' בה למדו רבים כאשר רבינו שימש כמשגיח. בהמשך הקים יחד עם ר' יהודה את ישיבת 'יקרי ירושלים' ושימש מראשי הישיבה בה. הרביץ תורה ויראה לצעירים. עיונו היה מבעית.

מסופר כי בעת שהגאון בן ציון אבא שאול נכנס לניתוחים וכד' היה ממנה את רבינו למגיד שיעור תחתיו, בעומק עיון הפשט. שיעוריו נמשכו כשלוש שעות רצופות. בבחירתו שינן כל כך הרבה פעמים את תלמודו, עד שהיה חוזר על שישים דפי גמרא בשעה. היה מחנך תמיד להנהגה ודרך ארץ, לחינוך מתוך שלוה ומאור פנים, לקדושה ולזכירת יום המיתה. העיד על עצמו שמעולם לא נשמע קול צווחה או צעקה בביתו!

בהמשך חלה ובחסידי ה' והתפילות הרבות, החלים בניגוד לדברי הרופאים. גאון בנגלה ובנסתר. צדקתו ויראתו היו עצומים והקרין זאת על כל רואיו. **בעל רוח-הקודש. ענוותן מופלא.** ראה כל תלמיד כבנו היחיד. בשנתו האחרונה התנייד על כסא גלגלים בשל השיתוק ברגליו. למרות הסבל והייסורים שהיו מנת חלקו, מאור פניו לא מש ממנו. נפטר בשבת קודש בשעת המנחה רעווא דרעווין, ג' אייר ה'תשע"ז (2017). חי כ-73 שנים. ציונו בהר המנוחות בירושלים.

סבא (מצד אביו): המקובל ר' יהושע. **אביו:** המקובל ר' יוסף חיים. **אמו:** מרת סול שולמית (לבית טלווי). **אשתו:** מרת דליה (בת ר' יעקב סודרי- מראשי העיר חיפה).

מרבתי: חכם ר' עזרא עטיה, חכם ר' מנצור בן שמעון, חכם ר' עמרם אזולאי, חכם ר' יהודה צדקה, חכם ר' ששון מזרחי, חכם ר' יוסף עדס, חכם ר' אפרים הכהן. **בניו:** ר' יעקב (ראש ישיבת 'אוצרות התורה' בבני ברק), ר' יהושע (ר"מ בישיבת 'קול תורה' בירושלים), ר' אלחנן ור' אליהו (מחשובי הלומדים בבית וגן בירושלים). חתניו: ר' ישראל פתאל (ר"מ בישיבת 'יקרי ירושלים'), ר' דניאל אשכנזי מביתר ור' פנחס דניאל. **גיסיו:** ר' בן ציון אבא שאול (ראש ישיבת 'פורת יוסף'), ר' ניסים טולידנו (ראש ישיבת 'שארית יוסף').

בצעירותו התארח אצל ידידו, שהיה חתן חדש. הייתה זו השבת הראשונה שעשו בביתם אחרי החתונה. אשת החבר הכינה לסעודה מאכל עם קישואים, ורבינו היה רגיש למאכל זה, ולמעשה עצם הרחת המאכל גרמה לו בחילות. בנוסף, מאכל זה היה מלוח בצורה מוגזמת ואף חבירו, החתן, לא יכל לאכול ממנו, אלא טעם מעט והניח את הצלחת כמות שהיא.

אולם רבינו שלא רצה לבייש את בעלת הבית, הכריח את עצמו ואכל את כל הצלחת, ולאחר מכן גם שיבח את בעלת הבית על מאכליה הערבים, וגרם לכך שנשאל האם יחפוץ בצלחת נוספת, והשיב בחיוב. והכריח את עצמו לאכול גם את הצלחת השניה עד תומה. למחרת, שכב במיטה מרוב חולשה וחולי.

אחד מנכדיו שהגיע פעם לביתו בליל בדיקת חמץ, התבקש על ידי רבינו להביא את השקית הנמצאת בבידים. כמובן שהוא הזדרז לקיים את שליחות הסבא, כשהוא תוהה בליבו, מדוע ציווה אותו להביא את השקית בעיתו הזה, מה 'בוער' כל כך בשעה דחוקה זו של בדיקת החמץ להביא את השקית?.

עוד בטרם מילא את שליחותו נשאל על ידי הסבתא: "שוב הוא מבקש את השקית? מה בוער לו כל כך לשרוף את התעודות?". הנכד התפלא, באלו תעודות מדובר ומדוע הסבא מבקש לשרוף אותם? והסבתא השיבה: "אלו תעודות ההסמכה לרבנות של סבא. הוא קיבל אותם בהיותו כבן תשע-עשרה שנים בלבד!, ותעודה נוספת אותה קיבל לאחר מכן".

"לא זו בלבד שהוא לא הסכים מעולם לתלות את התעודות הללו על הקיר, הוא מקפיד מאז ומתמיד לאחסן אותם רק בבידים. מעבר לכך, מדי שנה הוא מבקש מחדש להוציא אותן כדי לשרפן יחד עם החמץ, מכיוון שהוא טוען שמדובר בגאוה ותו לא. אבל אינני מסכימה והוא מכבד את רצוני".

לעל שולחנו סעדו מדי שבת עשרות בחורי ישיבות, ללא הזמנה על אף העובדה כי ביתו היה קטן ביותר. כל אחד מהבחורים היה יוצא עם פס עוגה, כדי שלא יצא בידיים ריקות. רבינו חש את יום הפטירה בכל ימיו, ובשיחותיו הרבה לתאר איך ירד לקבר בבוא היום בו יתבקש לבית-עולמו.

פעם אחת נכנס לשיעור ואמר: "יש כאן בחור שעובר על תקנון הישיבה ולומד שיעורי נהיגה. אני רואה שהדבר מסוכן מאוד בעבורו, והוא או חלילה יהרג או יהרוג, שידע שהזהרתי אותו!". אותו בחור התעלם מדברי רבינו ולבטח חשב שאחד התלמידים הלשין על מעשיו ולכן רבינו מבקש להפחידו בדבר. הלה לא שעה לדברי רבינו, המשיך ללמוד ובסיכומו של עניין עבר את הטסט וקיבל את הרישיון המיוחל. לא עברה שנה והלה ניגש אל רבינו בדמעות וסיפר שעשה תאונת דרכים והרג אדם רח"ל בדיוק כפי שחזה רבינו.

אם ראשונים כמלאכים - הרב אריה ליב צינץ זצ"ל

הרב אריה לייב צינץ זצ"ל הידוע בכינוי מהרא"ל והגאון מפלאצק - נולד בשנת ה'תקכ"ח (1768) בעיירה פינטשוב שבפולין. בילדותו נתייתם מאביו וכפי הנראה גדל בבית דודו, ששם משפחתו היה 'צינץ'. בנעוריו נסע לפראג (צ'כיה) ובגיל 18 התפרסם כעילוי. בשנת ה'תקנ"ג (1793) עבר לפרשבורג ובשנת ה'תקנ"ה (1795) החל לכהן כאב"ד בפלוצק (פולין). ומכל העולם הופנו אליו שאלות הלכתיות.

במשך כשנתיים כיהן כאב"ד בצ'נוב. בהמשך כיהן כרב ואב"ד בערים נוספות: טשכנוב, מאקובי, נאשלאסק, פולטוסק. בשנת ה'תקפ"ח (1828) עבר להתגורר בוורשה עצמה. שם סירב לכהן כאב"ד. ייסד ישיבה ותלמידים רבים נהרו אליה. שימש כרב, דיין, פוסק ומחבר ספרים תורניים רבים. **גאון בנגלה ובנסתר. חריף.** בין גדולי הדור ששיבחוהו והעריצוהו: הגאון ר' יחזקאל לנדא (בעל ה'נודע ביהודה'), ר' עקיבא איגר. נפוץ היה כינויו ר' לייבוש חריף. לפני פטירתו הבטיח כי מי שישתדל בהדפסת ספריו- יהיה הצדיק למליץ עבורו אם יהיה לו זכות. ואכן, רבים מהתורמים להוצאת ספריו רואים ישועות מופלאות. באשדוד הוקם "מכון מהרא"ל צינץ" להוצאת ספריו. נפטר ב-ג' אייר ה'תקצ"ג (1833) בעיר מאקובי. חי כ-65 שנים.

אביו: ר' משה אייבשיץ. **בנו:** ר' אהרן. **חתניו:** ר' אברהם שייסקס מבריסק, ר' אורי פיבל מרגלית ור' מאיר צ'נובר. **מתלמידיו:** אדמו"ר ר' יצחק מאיר אלטר מגור (בעל 'יחודשי הרי"ם'), ר' אברהם לנדא מטשכנוב (בעל 'בית אברהם'), ר' יעקב גזונדהייט (רבה של וורשה ומח"ס 'תפארת יעקב'), ר' שמואל אבא מזיכלין, ר' אהרן שמחה פיליצר מגומבין (בעל 'רשפי אש'), ר' יוסף פרנקל מפלונסק.

מספריו: **איילת אהבים**- מסכת כתובות **יגרש ירחים**- מסכת גיטין **יגור אריה**- חולין **יעלת חן**- שו"ת ש"ע אבן העזר **מעייני החכמה**- מסכת ב"מ **פני אריה ישמחת יום טוב**- מסכת ביצה **גט מקושר**- הלכות גיטין **יחידושי מהרא"ל**- יורה דעה **יטיב חליצה**- הלכות חליצה **יטיב קידושין**- שו"ע הלכות קידושין **יין המשמה**- הלכות יין נסך **ימגן האלף**- הלכות פסח **ימקצוע בתורה**- הלכות הלוואה **ישם חדש**- הלכות חדש **ימשיבת נפש**- שו"ת **ימהרא"ל**- שו"ת **יברכת השיר**- הגדה של פסח **ימלא העומר**- על התורה **יקומץ המנחה**- דרשות

להלן סיפורי ישועות, שנשלחו להנהלת מכון מהרא"ל צינץ לאחר שזכו לתרום לשם הוצאת ספרי הצדיק: ב'ו. מנתניה התקשרה לספר **ששבו לאחר שהתחילה לתת את ההוראת קבע שתרמה כדי למצוא זיווג לבנה**, הגיעה הצעת השידוך, שאכן התגשמה בסוף. גם אחד האדמורי"ם החשובים שליט"א המליץ למשפ' ח. לתרום למכון, לאחר שבנם התעכב זיווגו זמן ארוך, ובתוך שבועיים מיום התפילה על הציון התארס בנו.

רבים גם זכו בזרע בר קיימא לאחר שנות המתנה וציפיה רבות, כך משפחת א. לא זכתה להיפקד שנים רבות, והסבתא גב' אסתר שמעה על הסגולה והמליצה להם לתרום, ואכן נפקדו באותו החודש ונולדה להם בת בפורים וקראו שמה אסתר על שם הסבתא, שגלגלה לפיתחם את הישועה. עוד תורמים התקשרו לבשר על פקידתם בתאומים לאחר 17 שנה! שהיה ביתם ריק סוף סוף זכו בישועה, וכן רבים נוספים.

הרב ב. שליט"א נסע לחו"ל לגיוס כספים עבור הכולל שהוא עומד בראשותו. לפני הנסיעה תרם סכום כסף להצלחה, וכשהגיע לשם נודע לו, שהגביר פטרון הכולל התורם העיקרי הפסיד השנה סכומי עתק ואין לו מעשרות, ולא יתן לו כלום. אף על פי כן ביקש להיפגש עם הגביר ותאריך הפגישה נדחה מיום ליום על פי בקשת הגביר עד שבסוף נקבעה לו פגישה והגביר למרות מצבו הדחוק נתן לו תרומה כפולה! כשראה את תאריך הפגישה לבו החסיר פעימה, התאריך היה ג' אייר, יום פטירת רבינו זיע"א, ויהיה לפלא!

אם אחת התקשרה למכון לספר, שתרמה סכום בשנה שעברה לאחר שבנה לפתע החל להדרדר בלימודיו, בטענה שאינו מיושב ואין לו חשק ללמוד, ומיד לאחר שתרמה פתאום הרגיש הילד ישוב הדעת כמקודם וחזר ללמוד ביתר שאת, וכמובן מאז ועד היום היא תורמת בקביעות ורואה נחת מילדיה ב"ה.

מספר התורם י.ק. מפתח-תקווה, שיש לו הוראת קבע למכון, ובשנה שעברה לקראת ההילולא הכין את ה"פיתקא" בה רשם מספר שמות של אנשים המצפים לישועה כל אחד בעניינו. משום מה נשתכח הדבר ממנו ולא שלח את הפיתקא, לאחרונה הם מצאו את הפיתקא בבית מונחת בארון הספרים. הוא ומשפחתו עברו על כל שמות האנשים שהיו רשומים שם, ולמרבת הפלא, הם שמחו להיווכח, שבמהלך השנה האחרונה ברוך ה' כולם נושעו!

משפ' ס. מנהריה, לא זכו להיפקד בילדים שנים ארוכות. בהיותם מבאי ביתו של הצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א, הוא ייעץ להם "תשתדלו בהדפסת ספרי מהרא"ל צינץ". הם נדבו סכום להדפסת אחד מספרי המכון, בהידור רב, והפצתו חינם בבתי המדרש. משפחת ס. לא הסתפקו בכך, אלא זיכו איתם עוד כמה מבני המקום, שחפצו גם הם ב"מליץ יושר" מלמעלה. והנה הגיע היום הגדול, תקופה לאחר שהתחילו לסייע למכון, והם נושעו בבן זכר. אנשי המכון השתתפו בשמחת הברית כאורחי הכבוד, והצדיק רבי דוד אבוחצירא שליט"א כובד בסנדקאות.

משפ' ת. המתניה אף היא שנים לא מועטות לבשורות טובות, שמעה את דבר הישועה, ונדרה אף היא ב-ג' באייר ביום ההילולא של מהרא"ל צינץ, סכום להדפסת הספרים, ונערכה עבורם תפילה ליד ציונו הקדוש בפולין. לאחר כתשעה-חודשים התבשרו כולם על לידת הבת בשעה טובה. כאשר התקופה לוותה בניסים גלויים בכל ענייני הבריאות. כולם הרגישו במוחש, איך יש להם "מליץ יושר" מלמעלה לאורך כל הדרך

רון ד. מרחובות כותב בהתרגשות רבה לאחר שציפה שנים רבות לילד, בדיוק כאשר חתם על הוראת קבע למכון - כעבור פחות משנה חבק בן. כאשר בישר למשפחתו וכל סביבתו על הנס הגדול, אחד החברים גם הם זוג שהמתינו זמן ניכר לזרע של קיימא, מיד חתמו גם הוראת קבע, ואף הם למרבה הפלא נושעו מיידית! "אין לנו מילים לתאר את השמחה והאושר שאנחנו חשים ורצינו לכתוב לכם זאת!".

לטובת הקוראים הטלפון למכון לצורך תרומות וישועות: 08-8648989

הגאון הרב משה חורב זצ"ל - נולד בחודש אדר ב' ה'תשכ"ב (1962). מזרע קודש משפחת חורי מהאי ג'רבה. שושלת יוחסין המגיעה עד הרב הגדול והקדוש חסידא קדישא ופרישא רבי רחמים חורי זצ"ל (שעל פי המסורת נגלו לו מלאכים בהקיץ, ופעל לבטל גזירה קשה שהייתה באי ג'רבה). כבר משחר נעוריו עמדו רבותיו על כישרונותיו הברוכים, זיכרונו הבהיר וגאונותו המפליאה. למד בישיבה התיכונית בכפר מימון. לאחר מכן למד בישיבת 'כסא רחמים' ובהמשך אף כיהן כר"מ בישיבת 'כסא רחמים' בבני ברק שנים רבות. זכה להערכתם של רבים מגדולי ישראל, בהם מרן שר התורה הגאון ר' חיים קניבסקי.

שקידתו בתורה הייתה יומם ולילה מופלאה. בדרך, בשעת האוכל, במדרגות, במעלית וכו'. גאון אדיר. ענותן מופלא. **שלט ממש בכל התורה כולה בלא גוזמא - ש"ס בבלי, ירושלמי, ספרא, ספרי, מכילתא, מדרשים, זוהר וכו', בבקיות אדירה ובלתי נתפשת.** מי שזכה לשמוע ממנו שיעור או שיחה, היה נפעם ומשתומם מול בקיאותו המדהימה בכל התורה. העיד מרן הגאון ראש הישיבה, ר' מאיר מאוזז: "הרב היה זוכר את כל התלמוד, התנ"ך והמדרשים מילה במילה!". נפטר ביום שבת קודש ג' אייר ה'תשע"ז (2017) לאחר מחלה קשה. ציונו בבית החיים פונביז' בבני ברק. נטמן ליד קברו של רבו הגאון רבי משה הלוי זצ"ל. חי כ-55 שנים בלבד.

אביו: המקובל הגאון ר' ברוך חורי (כונה 'המקובל משרשרת' - המקובל ר' מרדכי שרעבי העיד כי מדובר בנשמה גבוהה ונקיה, שפעם ראשונה באה לעולם). **אימו:** מרת שושנה (בת הרב החסיד רבי מגוץ סופר). **מרבותיו:** הגאון ר' משה הלוי, הגאון ר' מאיר מאוזז, הגאון ר' יצחק ברדא. **מתלמידיו:** ר' אליהו מאדאר, ר' אביה חדוק, ר' אביחי סעדון (עורך העלון 'בית נאמן'), ר' תומר בוכריץ. **ילדיו:** חמישה ילדים. **מספריו:** **משה ידבר • אור החמה** - לקט מספרי חכמי תונס וג'רבה על התורה **• שלושה גביעים** - כללים משלושה גאוני אשכנז (התוספות יום טוב, הרש"ש ומהר"ץ חיות) **• כתר תורה** - כללים מבעלי התוספות בכל הש"ס **• תורה מסיני** - חידושים על התורה **• צפנת פענח** - דברים הצפונים המובאים בש"ס, חידושים על הש"ס וההפטרות ועל התהלים. כמו כן השאיר בכתובים עוד הרבה מאוד חידושים, על הש"ס, התורה, ותשובות בהלכה.

ל הלק סיפורים המעובדים מתוך מאמר שכתב לזכרו הרב תומר בוכריץ שליט"א - בצעירותו רבינו היה מגמגם. אבל מי שהשתתף בשיעורי רבינו ראה כי דבריו קולחים מפיו. אם כן, כיצד אירע הנס? רבינו עצמו סיפר לתלמידו ר' אביה חדוק, כי פעם אחת קרא בתמימות את איגרת הרמב"ן וראה שבסופה כתוב: "ובכל יום שתקראה - יעונך מן השמיים כאשר יעלה על ליבך לשאול". וביקש לדבר כאחד האדם ועלתה בידו, ומאותו הזמן סר ממנו הגמגום. ויהי לפלא!

באזכרת השבעה סיפר בנו ר' שלמה, שתמיד כשהיו בשולחן שבת גולשים לדבר על אנשים, תיכף היה רבינו מעביר נושא, לחידושים ודברי תורה. שבת אחת בחודשיו האחרונים כשהיה חלש ולא היה בכוחו לבוא לשולחן שבת, שכב הרב בחדרו במהלך סעודת השבת. אולם לקראת סוף הסעודה, התאמץ לבוא לשולחן על מנת לשמוע דברי תורה על הפרשה מבניו. תוך כדי התגלגלו הדברים לדיבורים שיש בהם שמץ של לשון הרע. לפתע הבחינו בניו בדמעות הזולגות מעיניו של אביהם. מיד הם נחרדו, שכן החיך הנצחי לא מש מפי אביהם ועתה הוא בוכה. הם שאלו את רבינו למעשיו והוא השיב: "**דבר שנזהרתי בו כל חיי, כעת לפני הסוף, רוצים להכשילני בו.**"

דיעותיו בתורה היו עצומות. סיפר הרב צבי כהן: "יום אחד השתתפנו בשיעורו של ראש הישיבה. לפתע שאל הרב: 'היכן מוזכר במשנה שמשענת הסוס על רגליו ומשענת החמור על ידיו?'. באותו הרגע ענה רבינו: 'במסכת זבים פרק ד' משנה ז'. ראש הישיבה נהנה ואמר לכולם: 'אשרי הישיבה שזכתה בעילוי כזה, שיוודע ובקי בש"ס בצורה נפלאה'."

מה רבה שמחתו של רבינו כשהגיע יום אחד אל בית הגאון הצדיק מרן ר' חיים קניבסקי שליט"א, ואמר לו כי השתמש בספרו כדי למצוא כלל מסוים בתוספות, והוסיף ואמר: "הספר יפה מאוד וערוך בצורה טובה מאוד". (תורה מסיני - שמות עמ' צ' בהערה)

רבינו התגלה בחלום הלילה אל בתו ואמר לה: "בתי, תדעי לך שדין שמים קשה מאוד, וב"ה יצאתי ממנו זכאי, ותפשו אותי על דבר אחד, שקראתי פעם אחת תהילים ללא ברכות התורה. אך הסכימו להעביר לי על זה, היות שהייתי מעביר על מידותיי".

סיפר הרה"ג ר' אביה חדוק סיפור שהתרחש בחוה"מ סוכות ה'תשע"ו. רבינו דרש בשכונת רוממה בירושלים, וכולם התפעלו מבקיאותו העצומה. לאחר הדרשה בא אליו יהודי אחד וביקש ברכה עבור בנו, שכבר נשוי שבע שנים ללא ילדים. בירכו רבינו באריכות, ועוד בחודש תשרי ה'תשע"ז נולדה לבנו בת.

פעמים רבות סופר על ישועות שנושעו אנשים שתרמו להפצת ספרי 'אור החמה'. עקרות שנפקדו, עסקים שהתאוששו וזיווגים לרווקים. התורם היה משלם עבור כמות של סטים אותם היה מחלק בעצמו או שרבינו בעצמו היה דואג להפיץ אותם בבתי מדרשות ובתי כנסת. רבינו שם את ידיו עליו ומברכו בברכה ארוכה משולבת בעשרות פסוקים, ומחזקו באמונה שלימה שזכות חכמי תוניס וג'רבה, שחידושיהם יתפרסמו על ידו, תעמוד לו לישועה קרובה. (בהרבה מהחידושים הוסיף נופך משלו וקראם בשם 'אור משה'). במהלך ימי השבעה, בין המנחמים הגיע זוג עם עגלת תינוק, ואמרו לבני ביתו של הרב, שהתינוק הוא מברכת הרב, לאחר שתרמו להוצאת כמה סטים של ספריו 'אור החמה'.

רבי יוסף דב הלוי סולביצ'יק (הראשון) המכונה ר' יושע בער או 'בית הלוי' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בנוויוז. בילדותו למד בת"ת המקומי של ניוויוז. בהיותו כבן 10 נסע לוולוז'ין, שם למד אצל מלמד פרטי עד הגיעו לגיל 13. עם היכנסו למצוות התקבל כתלמיד בישיבת וולוז'ין, שם למד עד חתונתו. לאחר שנסמך להוראה, החל למסור שיעורים בישיבה במינסק. שמו יצא בעולם התורה עד שנקרא 'השאגת אריה השני'. בשנת ה'תרי"ד (1853) החל לשמש כמשנה לראש ישיבת וולוז'ין (הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין). בשנת ה'תרכ"ה (1864) התמנה לרבה של העיר סלוצק. בשנת ה'תרל"ה (1875) התפטר מהתפקיד בעקבות מחלוקת עם פרנסי העיר. בשנת ה'תרל"ט (1879) החל לשמש כרבה של העיר בריסק בליטא. שיטת לימודו הייתה בחריפות ובפפול. התפרסם בענוותנותו המופלגת וחרדתו הרבה בכל דקדוקי ההלכה. בעל צדקה וחסד. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר בד' אייר ה'תרנ"ב (1892). חי כ-72 שנים. ציונו בבריסק. בנו, ר' חיים מילא את תפקידו כרבה של בריסק.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (אב"ד קובנה). **אביו:** ר' יצחק זאב. **אימו:** מרת רבקה (בת ר' משה כהנא שפירא, רבה של ניוויוז). **נשותיו:** בת חסיד חב"ד מבוברויסק (זיווג ראשון-התגרש לאחר שנה כשכבר הייתה להם בת), מרת צירל (זיווג שני- בת ר' יצחק עפרון מוולוז'ין), מרת אסתר ביילא רובינליכט (זיווג שלישי- בת ר' משה אליעזר טמקין מוורשה). **מרבותיו:** ר' שמשון פרסקי, ר' איצ'לה מוולוז'ין, ר' שלמה קלוגר. **מתלמידיו:** בנו, ר' חיים. ר' יחיאל מיכל וולפסון (מח"ס 'שפת הים'), ר' זלמן סנדר שפירא, ר' נח רבינוביץ, ועוד רבים. **ילדיו:** מאשתו הראשונה- בת. **מאשתו השניה-** ר' אברהם ברוך (רבה של סמולנסק), ר' חיים (רבה של בריסק), מרת שיינדל (נישאה לר' אריה קרייס מסלוצק), מרת רעלקא (נישאה לר' חיים יצחק פוקר מיאסי). **מאשתו השלישית-** ר' שמחה, מרת פשא רבקה (נישאה לר' שמואל יצחק יפה). **מספריו:** בית הלוי- שו"ת. על הש"ס רמב"ם, דרשות על התורה והמועדים יד הלוי- מוסר.

כאשר רבינו גירש את אשתו הראשונה. הוא דחה בתוקף את נדיבות ליבו של חותנו, שהבטיח לתת לו, אם יסכים להתגרש. יתר על כן, גם אחרי שנכנע לגורלו ונתן גט לאשתו, לא רק שמאין לקחת כסף פיצויים מחותנו, אלא גם לא לקח איתו כל חפץ שקנה חותנו, פרט לטלית. משום כך נותר בלא פרוטה למחיה. והנה איש מעשירי העיר בוברויסק הציע לפניו, שילמד עם שני בניו המבוגרים שלוש שעות ביום גמרא ודינים, ותהיה משכורתו - שלושה רובל כסף לשבוע, בנוסף למגורים עם מזונות ומלבושים, אולם רבינו סירב.

הגיע אליו גם ידידו הגאון רבי ברוך מרדכי אטינגא זצ"ל, רבה של בוברויסק, כדי לשכנעו שיסכים לקבל את הצעתו של העשיר וללמד רק ל מספר חודשים. אך רבינו סירב. ר' ברוך מרדכי חשב כי רבינו לא רוצה ללמד תורה את בני העשיר מאחר ו'אינו לפי כבודו'. על כן העיר: "להיות מלמד גמרא ודינים, אין בכך משום פחיתות הכבוד! גם ר' חיים מוולוז'ין הוסיף אחרי חתימתו את הכינוי 'מלמד', להגדשת תוארו ותפקידו". השיב לו הצדיק: "זקני רבי חיים מוולוז'ין היה מלמד תורה לבני עניים, ואף פרנס אותם משלו, שכן מהם תצא תורה בישראל. אבל כבודו מציע לי שאהיה 'מלמד' לבני עשירים, והם יפרנסו אותי, וחוששני מאד, שהתורה שאלמדם בנערותם, תהפוך להם לרועץ בגדלותם לגנח את הרבנים היושבים על מדין!". ואולם רבה של בוברויסק לא שוכנע מדבריו והמשיך להפציר בו ולשדלו, שיענה בחיוב להצעת העשיר ללמוד עם בניו. כשראה הגרי"ד כך, גמר אומר לגלות לו את הסיבה האמיתית, מדוע אינו רוצה ללמד את בני אותו עשיר וכך אמר:

"סבורני שהעשיר הלזה, אין טובת בניו לנגד עיניו, ואין כוונתו לשם שמיים! שכן מתחרה הוא עם חותני במסחרו, וגם שונא הוא לו, חוששני, ויש רגלים לדבר, שכל רצונו לעכבני בבוברויסק ובביתו דווקא, אינו אלא כדי לקנטר בזה את חותני ולנקום בו ובמשפחתו, ואיך אעשה הרעה הגדולה הזאת לגרום להם ביזיון ועלבון ולעבור על "לא תעמוד על דם רעך"?". כעת נוכח רבה של בוברויסק לראות, עד היכן מגעת צדקותו של רבינו, ולא הוסיף עוד לדבר אליו בעניין זה. (הראשון לשושלת בריסק)

בספר 'דרך שיחה' הובא סיפור מופלא המלמד אותנו על רוח-קודשו של הרב, כיצד חזה בעיני רוחו, דברים נסתרים. עם זאת ניסה ככל האפשר בגודל ענוותנותו לכסות על ידיעתו הפלאית. הגאון רבי חיים קניבסקי סיפר: הייתה אשה עגונה, שבעלה נעלם ולא ידעה, אם הוא חי או שמת ח"ו. באה האשה לפני רבינו ואמר לה: "במה אוכל לעזור לך?". אמרה האשה: "רבי, רק תאמר, אם הוא חי". ענה לה: "הוא חי!". שוב שאלה: "רק תאמר, אם הוא השתמד". השיב: "לא!" ושוב שאלה: "רק תאמר לי, האם יחזור". ענה לה: "הוא יחזור!".

לאחר זמן מועט, אכן חזר הבעל בריא ושלם, התפעלו מקורבי הרב מגודל המופת ומרוח הקודש. כאשר ראה זאת, אמר להם בענוותנותו: "אין בזה שום מופת כלל! מה שאמרתי, שהוא חי, הוא משום שכל אדם הוא בחזקת חיים, כל עוד לא הוכח אחרת. ומה שאמרתי, שלא השתמד, משום שכל אדם יש חזקת כשרות. ומה שאמרתי שישוב, משום שאם הוא חי ובחזקת כשרות, מדוע שלא יחזור?".

עד כמה שלט הרב בכל איבר בגופו נוכל ללמוד מהסיפור המופלא הבא: כאשר חלה בכיב קיבה וסבל כאבים עזים במשך שלוש שנים, הורע מצבו והוא נאלץ לעבור ניתוח. הרופאים עמדו אובדי עצות, שכן לא ניתן היה להרדימו לצורך הניתוח מפאת חולשתו, והיה חשש ניכר שייפטר על שולחן הניתוחים אולם להמשיך במצב הקיים גם לא ניתן היה. לפיכך ביקש, שלא ירדימו אותו ויבצעו את הניתוח. הרופאים סירבו בתחילה לקבל את הרעיון, משום שתזוזה ואפילו הקטנה ביותר יכולה להביאו לקיצו. אולם כאשר הבטיח להם, שלא יזוז במשך הניתוח, הסכימו לקשרו למיטה ולנתחו ללא פעולת אלחוש. במשך כל הניתוח הוא לא השמיע הגה ולא ניסה להזיז אף אבר מאבריו וזאת על אף הכאבים העצומים, שאותם חש באותם רגעים!

רבי יוסף דב הלוי סולביצ'יק (הראשון) המכונה ר' יושע בער או 'בית הלוי' זצ"ל: נולד בשנת ה'תק"פ (1820) בנוויוז. בילדותו למד בת"ת המקומי של ניוויוז. בהיותו כבן 10 נסע לוולוז'ין, שם למד אצל מלמד פרטי עד הגיעו לגיל 13. עם היכנסו למצוות התקבל כתלמיד בישיבת וולוז'ין, שם למד עד חתונתו. לאחר שנסמך להוראה, החל למסור שיעורים בישיבה במינסק. שמו יצא בעולם התורה עד שנקרא 'השאגת אריה השני'. בשנת ה'תרי"ד (1853) החל לשמש כמשנה לראש ישיבת וולוז'ין (הגאון רבי נפתלי צבי יהודה ברלין). בשנת ה'תרכ"ה (1864) התמנה לרבה של העיר סלוצק. בשנת ה'תרל"ה (1875) התפטר מהתפקיד בעקבות מחלוקת עם פרנסי העיר. בשנת ה'תרל"ט (1879) החל לשמש כרבה של העיר בריסק בליטא. שיטת לימודו הייתה בחריפות ובפפול. התפרסם בענוותנותו המופלגת וחרדתו הרבה בכל דקדוקי ההלכה. בעל צדקה וחסד. האמת הייתה נר לרגליו. נפטר ב-ד' אייר ה'תרנ"ב (1892). חי כ-72 שנים. ציונו בבריסק. בנו, ר' חיים מילא את תפקידו כרבה של בריסק.

סבא (מצד האב): ר' יוסף (אב"ד קובנה). **אביו:** ר' יצחק זאב. **אימו:** מרת רבקה (בת ר' משה כהנא שפירא, רבה של ניוויוז). **נשותיו:** בת חסיד חב"ד מבוברויסק (זיווג ראשון-התגרש לאחר שנה כשכבר הייתה להם בת), מרת צירל (זיווג שני- בת ר' יצחק עפרון מוולוז'ין), מרת אסתר ביילא רובינליכט (זיווג שלישי- בת ר' משה אליעזר טמקין מוורשה). **מרבותיו:** ר' שמשון פרסקי, ר' איצ'לה מוולוז'ין, ר' שלמה קלוגר. **מתלמידיו:** בנו, ר' חיים. ר' יחיאל מיכל וולפסון (מח"ס 'שפת הים'), ר' זלמן סנדר שפירא, ר' נח רבינוביץ, ועוד רבים. **ילדיו:** מאשתו הראשונה- בת. **מאשתו השניה-** ר' אברהם ברוך (רבה של סמולנסק), ר' חיים (רבה של בריסק), מרת שיינדל (נישאה לר' אריה קרייס מסלוצק), מרת רעלקא (נישאה לר' חיים יצחק פוקר מיאסי). **מאשתו השלישית-** ר' שמחה, מרת פשא רבקה (נישאה לר' שמואל יצחק יפה). **מספריו:** בית הלוי- שו"ת. על הש"ס רמב"ם, דרשות על התורה והמועדים יד הלוי- מוסר.

פעם אחת נכנס לבית רבינו אחד הסוחרים ואמר: "המשטרה המקומית עורכת עתה חיפושים נרחבים אחר סחורה מוברחת. הם עוברים מחנות לחנות ועורכים בה חיפוש מדוקדק. האיש אשר בחנותו תימצא סחורה מוברחת צפוי הוא לעונש גלות לסיביר. מכיוון שכך, מפחד אני מאד כיון שבחנותי נמצאת סחורה מוברחת גדולה, ומה אוכל לעשות כעת?". רבינו ניגש לארון הספרים ושלף משם את הספר 'נפש החיים' לר' חיים מוולוז'ין, והחל לשנן עם האיש את 'הסגולה הנפלאה'. לאחר שעתיים רצופות של שינון הסגולה, הופיעה האישה בבית הרב וכשהיא מלאת שמחה גדולה פנתה לבעלה ואמרה: "ניצלנו!!!". לשאלת בעלה: "איך היה הנס?" סיפרה: "כשהגיע עת הצהריים סיימו השוטרים לבדוק את החנות הסמוכה לחנותנו, ואז החליטו לעשות הפסקה, וכדי שיידעו היכן להמשיך ולחפש אחר ההפסקה, עשו סימן אדום על חנותנו. כשסיימו את ההפסקה ניגשו לחנות ואמרו: "עד כאן חיפשנו ועלינו להמשיך מהחנות הבאה!" וכך דילגו על חנותנו.

וכדי לזכות את הרבים נעתיק את הסגולה הנפלאה שכתב ר' חיים מוולוז'ין בספרו, וידועה ומפורסמת היא מאוד שאף בשנות השואה ובכל עת צרה וצוקה, כל מי שנצמד לסגולה זאת זכה וראה ישועות בכל העניינים ללא יוצא מן הכלל. וזה לשון הזהב של הרב: "ובאמת הוא עניין גדול וסגולה נפלאה להסיר ולבטל מעליו כל דינים, וכל רצונות אחרים שלא יוכלו לשלוט בו, ולא יעשו שום רשע כלל, כשאדם קובע בליבו לאמור: הלא ה' הוא האלוקים האמיתי ואין עוד מלבדו יתברך שום כוח בעולם וכל העולמות בכלל, והכל מלא רק אחדותו הפשוט יתברך שמו. ומבטל בליבו ביטול גמור ואינו משגיח כלל על שום כוח ורצון בעולם, ומשעבד ומדבק טוהר מחשבתו רק לאדון יחיד ברוך הוא, כן יספיק הוא יתברך בידו שממילא יתבטל מעליו כל הכוחות וכל הרצונות שבעולם שלא יוכלו לפעול נגדו כלל!!!".

פעם, בערב תשעה באב, באה אישה אחת לבית רבינו ושפכה לפניו את יגונה וצערה: "רבינו, אישה כשרה אני וזהירה בדת משה. מיום שנכנסתי לחופה מתקינה אני בכל ערב תשעה באב אטריות לסעודה המפסקת, כנהוג בישראל. ואילו היום נטרפה עלי השעה ואירעה לי תקלה, בעוונותיי. גיבלתי עיסה על מנת לעשות אטריות, ושכחתי ועשיתי פתיתים!". "כך?" - השיב השם עצמו הגאון מתמה - "אכן שאלה חמורה!". הוא קם והחל מדפדף בספר עבה שהוציא מהארון, מקמט מצחו כיושב על מדוכה קשה. כמובן, הנוכחים שם תוהים ותמהים.

לאחר שעה קלה השיב הרב לאותה אישה: "הפתיתים מותרים באכילה, אלא שעלייך לקבל על עצמך שמאכן ולהבא תהי זהירה בכל ערב תשעה באב להתקין אטריות לסעודה המפסקת!". משיצאה האישה הביעו הנוכחים את תמיהתם: "מה ראה רבנו לעשות קלה שבקלות כחמורה שבחמורות?". השיב הרב: "דברים כפשוטם. אישה זו פיה העיד בה שהדיוטית היא, ואם אדחה אותה בלעג נמצאתי מכשילה לעתיד, שלא תבוא עוד לשאול שאלת חכם אף על גופי דת משה וישראל". (משולחנו של בית-הלוי)

מעשה עם רבינו שנסע פעם ברכבת יחד עם כמה יהודים. כשהגיע זמן תפילת מנחה, ביקש להתפלל מנחה בציבור ולאסוף מניין. אולם בקרון היו רק שמונה יהודים חרדים. היו עוד שניים מ'המשכילים'. כששמעו שהרב רוצה לצרפם למניין, התחמקו ויצאו לקרון אחר. חשש הגאון כי זמן התפילה יעבור, וכך נאלצו השמונה להתפלל ביחידות. לאחר שזמן התפילה חלף, חזרו השניים לקרון. אמר רבינו בקול רם, כדי שישמעו כל היהודים שבאותו קרון. "כל ימי תמהתי על שאמרו חז"ל, שכל כך הרבה עדרי צאן ובקר היו ליעקב אבינו, עד שהיה זקוק לרבבות כלבים כדי לשמור על העדרים, ואם כן, כששלח יעקב מנחה לעשוי אחיו מכל הבהמות: עיזים, תישים, רחלים, איילים, פרים, פרות, עיירים, אתונות וגמלים. מדוע לא שלח עם המנחה הזאת כלבים לשמור על העדרים האלה? אבל עכשיו מצאתי פיתרון לקושיה. רצה יעקב אבינו לצרף גם כלבים אל 'המנחה' ששלח לעשוי, אלא שדרכם של כלבים לברוח מהמנחה". (ויאמר אברהם)

אנו מבקשים ממי שיש לו תמונות טובות יותר של
הצדיקים או של הקברים או אם לא שמנו את תמונת
הצדיק או הקבר ויש לו תמונה, אנא שלחו למייל
PnineZadikim@gmail.com

למעוניינים לקבל את העלון ישירות למייל, יש לשלוח
בקשה PnineZadikim@gmail.com

כל החומר נלקח
מעלון 'פניני עין-חמד' משנים עברו
לקבלת עלון פניני עין-חמד,
יש לשלוח בקשה למייל:
PnineEH@gmail.com

העלון מוקדש לרפואה והצלחת רחל ברכה בת פדילה דליה הי"ו ובני-ביתה
ולהצלחת כל עם ישראל ובתוכם יוסף ליאור בן דליה אפרת ומשפחתו
והצלחה בכל העניינים וכן בחינוך הילדים